

Promemoria

Miljödepartementet

Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet: Rapportering och miljösanktionsavgifter

Dnr M2019/02091/R

November 2019

1 Promemorians huvudsakliga innehåll

I promemorian lämnas förslag till hur ändringar i rapporteringsbestämmelserna i fem EU-direktiv på avfallsområdet ska genomföras i svensk rätt. Promemorian innehåller även förslag till miljöstraffavgifter. Förslagen innebär i huvudsak följande.

En skyldighet införs för samtliga kommuner att samla in, bearbeta och till Naturvårdsverket rapportera in uppgifter om kommunalt avfall från verksamheter och hushåll. De flesta kommuner rapporterar uppgifter redan i dag, men det sker på frivillig grund. Mer detaljerade krav ställs dessutom på de uppgifter som ska rapporteras in för att höja kvaliteten på statistiken som rapporteras in till Europeiska kommissionen.

För att Naturvårdsverket ska få in de uppgifter som behövs för att rapportera enligt avfallsdirektivet och avfallsstatistikförordningen införs en skyldighet för berörda aktörer att på Naturvårdsverkets begäran lämna uppgifter. Skyldigheten gäller den som vidtar avfallsförebyggande åtgärder och den som producerar eller på annat sätt hanterar avfall. På detta sätt kan Naturvårdsverket komplettera den nuvarande uppgiftsinhämtningen när det gäller bland annat livsmedelsavfall och bygg- och rivningsavfall.

Det införs nya bestämmelser om skyldighet för den som transporterar bygg- och rivningsavfall att till Naturvårdsverket rapportera vissa uppgifter om avfall som transporterats eller exporterats från Sverige.

Nya krav ställs på rapportering om förpackningar. Det handlar bland annat om uppgifter om generering och behandling av förpackningsavfall och om återanvändbara förpackningar. Vidare ska producenter och de som yrkesmässigt driver system för återanvändning av förpackningar på Naturvårdsverkets begäran lämna de uppgifter som myndigheten behöver för att rapportera i enlighet med förpackningsdirektivet.

Det införs bestämmelser om att insamlingssystem för elavfall ska rapportera uppgifter om mängder insamlat konsumentelavfall specificerat på respektive kommun.

En miljöstraffavgift införs vid lämnande av avfall till någon som saknar nödvändigt tillstånd eller inte har gjort de anmälningar som krävs. En miljöstraffavgift införs även för överträdelse av skyldigheten att lämna in uppgifter till Naturvårdsverkets register för spårbarhet av farligt avfall liksom av skyldigheten för den som yrkesmässigt samlar in eller producerar kommunalt avfall att lämna in uppgifter till kommunen inom föreskriven tid.

Förslagen kompletterar de förslag till lag- och förordningsändringar som lämnats dels i promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet, dels i Naturvårdsverkets redovisning Rättsliga förutsättningar för en ändamålsenlig avfallsstatistik och en digital lösning för spårbarhet av farligt avfall. Promemorian och redovisningen är ute på remiss till och med den 7 januari 2020 (M2019/01776/R).

Författningsändringarna föreslås i huvudsak träda i kraft den 5 juli 2020.

Innehållsförteckning

1	Promemorians huvudsakliga innehåll	2
2	Författningsförslag	6
2.1	Förslag till lag om ändring i miljöbalken	6
2.2	Förslag till förordning om ändring i avfallsförordningen (2011:927)	8
2.3	Förordning om upphävande av förordningen (2000:208) om producentansvar för glödlampor och vissa belysningsarmaturer	14
2.4	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2005:220) om retursystem för plastflaskor och metallburkar	15
2.5	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2007:185) om producentansvar för bilar	17
2.6	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2008:834) om producentansvar för batterier	18
2.7	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2012:259) om miljöskaktionsavgifter	19
2.8	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning	21
2.9	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar	26
2.10	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar	29
2.11	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2018:1463) om producentansvar för returpapper	30
2.12	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2018:1467) om ändring i förordningen (2012:259) om miljöskaktionsavgifter	31
3	Ärendet.....	32
4	Insamling av uppgifter genom enkäter eller e-blanketter.....	33
5	Rapportering av icke-farligt bygg- och rivningsavfall	34
5.1	De EU-rättsliga kraven	34
5.2	Uppgifter om behandlat bygg- och rivningsavfall.....	35
5.3	Bygg- och rivningsavfall som transporteras till andra länder.....	36
6	Rapportering av kommunalt avfall.....	37
6.1	Nya mål i avfallsdirektivet	37
6.2	Skyldighet för kommunerna att lämna uppgifter om kommunalt avfall.....	38
6.3	Skyldighet för den som yrkesmässigt samlar in kommunalt avfall att lämna uppgifter till kommunen	41
6.4	Skyldighet att rapportera för den som behandlar eller transporterar kommunalt avfall från egen verksamhet	42
6.5	Kommunalt avfall som transporteras till andra länder.....	43

7	Rapportering av livsmedelsavfall.....	44
8	Rapportering av förpackningar, förpackningsavfall och returpapper	45
8.1	De EU-rättsliga kraven.....	45
8.2	Förpackningsavfall som samlas in i ett land och behandlas i ett annat	46
8.3	Uppgifter om mängden förpackningsavfall och returpapper som samlats in i respektive kommun	47
8.4	Insamling av uppgifter genom enkäter eller e-blanketter.....	49
8.5	Rapportering om återanvändbara förpackningar som släpps ut på den svenska marknaden	49
8.6	Naturvårdsverkets rätt att meddela föreskrifter	50
8.7	Rapporteringsskyldighet för retursystemen.....	51
9	Rapportering av elavfall.....	52
9.1	Skyldighet för Naturvårdsverket att lämna uppgifter om elavfall till kommissionen	52
9.2	Skyldighet för ett tillståndspliktigt insamlingssystem att lämna uppgifter om elavfall	53
10	Uttjänta bilar	54
11	Rapportering av spillolja.....	54
12	Rapportering enligt batteridirektivet.....	55
13	Upphävande av förordningen (2000:208) om producentansvar för glödlampor och vissa belysningsarmaturer.	55
14	Miljösanktionsavgifter	56
14.1	Regler i avfallsdirektivet och i nationell rätt	56
14.2	Förbudet att lämna avfall till någon som saknar tillstånd eller inte har gjort de anmälningar som krävs	57
14.3	Försenad rapportering till avfallsregistret.....	59
14.4	Försenad rapportering till kommunen	60
14.5	Rapportering för den som driver ett insamlingssystem	61
15	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	63
16	Förslagets konsekvenser	65
16.1	Beskrivning av problemet och vad regleringen avser att uppnå.....	65
16.2	Alternativa lösningar och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd.....	66
16.3	Vilka berörs av regleringen?	66
16.4	Kostnadsmissiga och andra konsekvenser som regleringen medför	67
16.5	Konsekvenser för statliga myndigheter	73
16.6	Miljökonsekvenser	74
16.7	Sociala och fördelningsmissiga konsekvenser.....	75
16.8	Jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen	75

16.9	Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges medlemskap i EU.....	75
16.10	Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser	75
17	Författningskommentar	75
17.1	Förslaget till lag om ändring i miljöbalken.....	75
17.2	Förslaget till förordning om ändring i avfallsförordningen (2011:927).....	76
17.3	Förslaget till förordning om upphävande av förordningen (2000:208) om producentansvar för glödlampor och vissa belysningsarmaturer	79
17.4	Förslaget till förordning om ändring i förordningen (2005:220) om retursystem för plastflaskor och metallburkar	79
17.5	Förslaget till förordning om ändring i förordningen (2007:185) om producentansvar för bilar	80
17.6	Förslaget till förordning om ändring i förordningen (2008:834) om producentansvar för batterier	80
17.7	Förslaget till förordning om ändring i förordningen (2012:259) om miljöskaktionsavgifter	81
17.8	Förslaget till förordning om ändring i förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning	83
17.9	Förslaget till förordning om ändring i förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar	84
17.10	Förslaget till förordning om ändring i förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar	86
17.11	Förslaget till förordning om ändring i förordningen (2018:1463) om producentansvar för returpapper.....	87
17.12	Förslaget till förordning om ändring i förordningen (2018:1467) om ändring i förordningen (2012:259) om miljöskaktionsavgifter	87

2 Författningsförslag

2.1 Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Härigenom föreskrivs att 29 kap. 9 § miljöbalken ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt promemoria¹ *Föreslagen lydelse*

29 kap.

9 §

Till böter döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet

1. bryter mot bestämmelsen i artikel 6.3 i förordning (EG) nr 338/97 om skyldighet att i en ansökan lämna uppgift om tidigare beslut om avslag,

2. bryter mot en föreskrift eller ett beslut i ett enskilt fall om tomgångskörning eller gatumusik som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, en myndighet har meddelat med stöd av 9 kap. 12 §,

3. bryter mot en föreskrift om skötsel av jordbruksmark som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, en myndighet har meddelat med stöd av 12 kap. 8 §,

4. bryter mot en föreskrift om hantering av gödsel som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, en myndighet har meddelat med stöd av 12 kap. 10 §,

5. vid en sådan odling av genetiskt modifierade organismer som omfattas av ett tillstånd enligt 13 kap. 12 § bryter mot en föreskrift om försiktighetsmått som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, en myndighet har meddelat med stöd av 13 kap. 11 §,

6. bryter mot en föreskrift om märkning av genetiskt modifierade organismer som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, en myndighet har meddelat med stöd av 13 kap. 18 §,

7. bryter mot en bestämmelse om spårbarhet eller märkning enligt artikel 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.6, 5.1 eller 5.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1830/2003 av den 22 september 2003 om spårbarhet och märkning av genetiskt modifierade organismer och spårbarhet av livsmedel och foderprodukter som är framställda av genetiskt modifierade organismer och om ändring av direktiv 2001/18/EG,

8. bryter mot en bestämmelse om information, identifiering, dokumentation eller anmälan enligt artikel 6, 12 eller 13 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1946/2003 av den 15 juli 2003 om gränsöverskridande förflyttning av genetiskt modifierade organismer,

9. på marknaden släpper ut en kosmetisk produkt som inte uppfyller kraven om märkning enligt artikel 19.1 eller 19.2 i förordning (EG) nr 1223/2009, eller på marknaden tillhandahåller en kosmetisk produkt som

inte uppfyller kraven om märkning enligt artikel 19.1 a, e eller g i samma förordning,

10. bryter mot skyldigheten att lämna information enligt artikel 9 i förordning (EG) nr 648/2004,

11. bryter mot en bestämmelse om information eller dokumentation enligt artikel 32, 34 eller 36 i förordning (EG) nr 1907/2006,

12. i fråga om ett växtskyddsmedel som är godkänt i ett annat land i Europeiska unionen men som inte är godkänt i Sverige bryter mot artikel 52 i förordning (EG) nr 1107/2009 genom att föra in medlet till Sverige, släppa ut det på marknaden eller använda det utan att medlet omfattas av ett sådant parallellhandelsstillstånd som krävs enligt artikeln,

13. i fråga om en biocidprodukt som är godkänd i ett annat land i Europeiska unionen men som inte är godkänd i Sverige tillhandahåller produkten eller använder den utan att produkten omfattas av ett sådant parallellhandelsstillstånd som avses i artikel 53 i förordning (EU) nr 528/2012,

14. bryter mot bestämmelsen i 15 kap. 24 § första stycket eller en föreskrift som regeringen har meddelat med stöd av 15 kap. 39 § första stycket 1 genom att yrkesmässigt eller på annat sätt i stor omfattning transportera avfall, *eller*

15. bryter mot en föreskrift som regeringen har meddelat med stöd av 15 kap. 30 § genom att för transport lämna avfall till den som inte har det tillstånd som krävs för en sådan transport.

Ansvar ska inte dömas ut enligt denna paragraf, om ansvar för gärningen kan dömas ut enligt 1 §.

13. i fråga om en biocidprodukt som är godkänd i ett annat land i Europeiska unionen men som inte är godkänd i Sverige tillhandahåller produkten eller använder den utan att produkten omfattas av ett sådant parallellhandelsstillstånd som avses i artikel 53 i förordning (EU) nr 528/2012, *eller*

14. bryter mot bestämmelsen i 15 kap. 24 § första stycket eller en föreskrift som regeringen har meddelat med stöd av 15 kap. 39 § första stycket 1 genom att yrkesmässigt eller på annat sätt i stor omfattning transportera avfall.

Denna lag träder i kraft den 5 juli 2020.

2.2 Förslag till förordning om ändring i avfallsförordningen (2011:927)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om avfallsförordningen (2011:927)

dels att 10 och 71 b §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas sex nya paragrafer, 54 g och 59 b–59 f §§, och närmast före 54 g, 59 b, 59 e och 59 f §§ nya rubriker av följande lydelse.

1 §²

Denna förordning innehåller bestämmelser om avfall och avfallets hantering. För vissa avfallsslag och viss avfallshantering finns ytterligare bestämmelser i andra förordningar eller i föreskrifter som har meddelats med stöd av andra förordningar.

Förordningen är meddelad med stöd av

- 15 kap. 17 § miljöbalken i fråga om 36–44 §§,
- 15 kap. 18 § miljöbalken i fråga om 46–48 §§,
- 15 kap. 19 § miljöbalken i fråga om 45 §,
- 15 kap. 22 § miljöbalken i fråga om 23 §,
- 15 kap. 29 § miljöbalken i fråga om 63 §,
- 15 kap. 30 § miljöbalken i fråga om 53 §,
- 15 kap. 31 § miljöbalken i fråga om 24 §,
- 15 kap. 34 § miljöbalken i fråga om 27 och 28 §§,
- 15 kap. 38 § miljöbalken i fråga om 24 e, 74 och 76 §§,
- 15 kap. 39 § miljöbalken i fråga om 14–19, 21, 22, 24 a–26, 30–32, 35, 54–62, 65 och 74–76 §§,
- 15 kap. 39 § miljöbalken i fråga om 14–19, 21, 22, 24 a–26, 30–32, 35, 54–59 a, 59 c–62, 65 och 74–76 §§,
- 15 kap. 45 § miljöbalken i fråga om 82 §,
- 15 kap. 45 § miljöbalken i fråga om 59 b och 82 §§,
- 15 kap. 40 § miljöbalken i fråga om 11 b, 13–13 b, 70 a–71 och 83 §§,
- 15 kap. 46 § miljöbalken i fråga om 72 §,
- 8 kap. 11 § regeringsformen i fråga om 29, 64, 70 och 73 §§, och
- 8 kap. 7 § regeringsformen i fråga om övriga bestämmelser.

Lydelse enligt promemoria³

Föreslagen lydelse

10 §

I denna förordning avses med

beslut 2000/532/EG: kommissionens beslut av den 3 maj 2000 om ersättning av beslut 94/3/EG om en förteckning över avfall i enlighet med

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2018/851.

² Senaste lydelse 2018:2003.

³ Promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet.

artikel 1 a i rådets direktiv 75/442/EEG om avfall, och rådets beslut 94/904/EG om upprättande av en förteckning över farligt avfall i enlighet med artikel 1.4 i rådets direktiv 91/689/EEG om farligt avfall, i lydelsen enligt kommissionens beslut 2014/955/EU,

förordning (EG) nr 178/2002: Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedels- säkerhet,

*förordning 2150/2002: Europa-
parlamentets och rådets förordning
nr 2150/2002 av den 25 november
2002 om avfallsstatistik,*

direktiv 2008/98/EG: Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/851,

direktiv 2012/19/EU: Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/19/EU av den 4 juli 2012 om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning (WEEE), i den ursprungliga lydelsen,

förordning (EG) nr 850/2004: Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004 av den 29 april 2004 om långlivade organiska föreningar och om ändring av direktiv 79/117/EEG,

förordning (EG) nr 1013/2006: Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 av den 14 juni 2006 om transport av avfall,

förordning (EG) nr 440/2008: kommissionens förordning (EG) nr 440/2008 av den 30 maj 2008 om testmetoder enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach),

förordning (EG) nr 1272/2008: Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006,

förordning (EG) nr 767/2009: Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 767/2009 av den 13 juli 2009 om utsläppande på marknaden och användning av foder, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1831/2003 och om upphävande av rådets direktiv 79/373/EEG, kommissionens direktiv 80/511/EEG, rådets direktiv 82/471/EEG, 83/228/EEG, 93/74/EEG, 93/113/EG och 96/25/EG samt kommissionens beslut 2004/217/EG,

förordning (EG) nr 1069/2009: Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 av den 21 oktober 2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2002 (förordning om animaliska biprodukter),

förordning (EU) nr 333/2011: rådets förordning (EU) nr 333/2011 av den 31 mars 2011 om kriterier för fastställande av när vissa typer av metallskrot upphör att vara avfall enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG,

förordning (EU) nr 1179/2012: kommissionens förordning (EU) nr 1179/2012 av den 10 december 2012 om kriterier för fastställande av när vissa typer av krossglas upphör att vara avfall enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG,

förordning (EU) nr 715/2013: kommissionens förordning (EU) nr 715/2013 av den 25 juli 2013 om kriterier för när kopparskrot upphör att vara avfall enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG,

förordning (EU) nr 1257/2013: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1257/2013 av den 20 november 2013 om återvinning av fartyg och om ändring av förordning (EG) nr 1013/2006 och direktiv 2009/16/EG, och

förordning (EU) 2017/852: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/852 av den 17 maj 2017 om kvicksilver och om upphävande av förordning (EG) nr 1102/2008.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Rapportering om avfall som transporteras till ett annat land

54 g §

Den som från Sverige transporterar kommunalt avfall eller sådant icke-farligt bygg- och rivningsavfall som består av annat än naturligt förekommande material som omfattas av avfallstyp 17 05 04 i bilaga 4, ska senast den 31 mars varje år till Naturvårdsverket lämna uppgifter om

1. den mängd avfall som har transporterats till ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES),

2. den mängd avfall som har exporterats till ett land utanför EES, och

3. hur det avfall som avses i 1 och 2 har behandlats.

Uppgifter om mängder ska anges i vikt och avse föregående kalenderår.

Första stycket gäller inte avfall som omfattas av förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar, förordningen (2005:220) om retursystem för plastflaskor och metallburkar eller förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning.

Rapportering om kommunalt avfall

59 b §

Kommunen ska senast den 30 juni varje år lämna uppgifter till Naturvårdsverket om den mängd kommunalt avfall som under föregående kalender år har

- 1. samlats in av kommunen, eller*
- 2. rapporterats enligt 59 c eller 59 d §.*

Första stycket gäller inte avfall som har lämnats till ett insamlingssystem enligt förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning.

59 c §

Den som yrkesmässigt samlar in kommunalt avfall ska senast den 31 mars varje år lämna uppgifter till kommunen om den mängd sådant avfall som insamlaren har samlat in i kommunen under föregående kalenderår.

Första stycket gäller inte avfall som omfattas av förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar, förordningen (2018:1463) om producentansvar för returpapper, förordningen (2005:220) om retursystem för plastflaskor och metallburkar eller förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning.

59 d §

Den som producerar kommunalt avfall som omfattas av ett frivilligt 62 a §⁴ ska senast den 31 mars varje år lämna uppgifter till kommunen om den mängd sådant avfall som verksamhetsutövaren under föregående kalenderår själv har

⁴ I lydelse enligt promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet.

behandlat eller transporterat bort för behandling.

Första stycket gäller inte avfall som omfattas av förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar, förordningen (2018:1463) om producentansvar för returpapper, förordningen (2005:220) om retursystem för plastflaskor och metallburkar eller förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning.

Inhämtning av uppgifter

59 e §

Den som vidtar avfallsförebyggande åtgärder och den som producerar eller på annat sätt hanterar avfall ska på Naturvårdsverkets begäran lämna de uppgifter som myndigheten behöver för att rapportera i enlighet med direktiv 2008/98/EG eller förordning 2150/2002. Uppgifterna ska lämnas inom den tid och på det sätt som Naturvårdsverket anger.

Bemyndigande

59 f §

Naturvårdsverket får meddela föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas enligt 54 g och 59 b–59 d §§ och hur uppgifterna ska lämnas.

Lydelse enligt promemoria⁵

Föreslagen lydelse

71 b §

Naturvårdsverket ska rapportera till Europeiska kommissionen i enlighet med artikel 37 i direktiv 2008/98/EG.

Naturvårdsverket ska rapportera till 1. Europeiska kommissionen i enlighet med artikel 37 i direktiv 2008/98/EG, och

⁵ I lydelse enligt promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet.

*2. Europeiska kommissionen
(Eurostat) i enlighet med förordning 2150/2002.*

1. Denna förordning träder i kraft den 5 juli 2020.
2. Bestämmelsen i 54 g § tillämpas första gången i fråga om avfall som transporterats eller exporterats efter utgången av år 2020.
3. Bestämmelserna i 59 b–59 d §§ tillämpas första gången i fråga om uppgifter som avser kalenderåret 2021.

2.3 Förordning om upphävande av förordningen (2000:208) om producentansvar för glödlampor och vissa belysningsarmaturer

Härigenom föreskrivs att förordningen (2000:208) om producentansvar för glödlampor och vissa belysningsarmaturer ska upphöra att gälla vid utgången av juni 2020.

1. Bestämmelserna i 5–9 §§ i den upphävda förordningen gäller fortfarande glödlampor som lämnas till en producent före utgången av december 2022.

2. Bestämmelsen i 11 § i den upphävda förordningen gäller fortfarande för upplysningar som begärs före utgången av december 2022.

3. Bestämmelsen i 15 § i den upphävda förordningen gäller fortfarande fram till och med utgången av december 2022 för uppgifter som Naturvårdsverket behöver.

2.4 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2005:220) om retursystem för plastflaskor och metallburkar

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om förordningen (2005:220) om retursystem för plastflaskor och metallburkar

dels att 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 10 a och 12 a §§, och närmast före 10 a och 12 a §§ rubriker av följande lydelse.

Lydelse enligt promemoria²

Föreslagen lydelse

1 §

I denna förordning avses med

materialåtervinna avfall: detsamma som i 15 kap. miljöbalken,

plastflaska: förpackning som är tillverkad av huvudsakligen polymera material, *och*

metallburk: förpackning som är tillverkad av metall.

plastflaska: förpackning som är tillverkad av huvudsakligen polymera material,

metallburk: förpackning som är tillverkad av metall, *och*

förpackningsavfall: *plastflaskor och metallburkar som är avfall enligt 15 kap. 1 § miljöbalken.*

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Uppgifter till Naturvårdsverket

10 a §

Den som driver ett retursystem ska senast den 31 mars varje år till Naturvårdsverket lämna

1. uppgifter om vilka näringsidkare som är anslutna till systemet med uppgift om varje näringsidkares person- eller organisationsnummer eller, om sådant inte finns, näringsidkarens skatteregistreringsnummer,

2. i fråga om det förpackningsavfall som hanteras av systemet, uppgifter om den mängd som under

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 94/62/EG av den 20 december 1994 om förpackningar och förpackningsavfall, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2018/852.

² Promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet.

det närmast föregående kalenderåret har

a) samlats in och behandlats i Sverige,

b) samlats in utanför Sverige och behandlats i Sverige,

c) samlats in i respektive kommun,

d) skickats till ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) för behandling, och

e) exporterats till ett land utanför EES för behandling,

3. uppgifter, i enlighet med föreskrifter som har meddelats med stöd av 12 a §, som Naturvårdsverket behöver

a) för att rapportera till Europeiska kommissionen i enlighet med 74 § förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar, och

b) för den databas om förpackningar och förpackningsavfall som avses i 74 a § förordningen om producentansvar för förpackningar.

Uppgifter om mängder enligt första stycket ska anges i vikt. Uppgifter enligt första stycket 2 ska specificeras i förpackningsmaterial. Uppgifter enligt första stycket 2 a, b, d och e ska specificeras i hur mycket som har materialåtervunnits, energiåtervunnits, återvunnits på annat sätt eller bortskaffats.

Bemyndigande

12 a §

Naturvårdsverket får meddela föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas enligt 10 a § och hur uppgifterna ska lämnas.

1. Denna förordning träder i kraft den 5 juli 2020.

2. Bestämmelsen i 10 a § tillämpas första gången i fråga om uppgifter som avser kalenderåret 2021.

2.5 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2007:185) om producentansvar för bilar

Härigenom föreskrivs¹ att 14 och 17 §§ förordningen (2007:185) om producentansvar för bilar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §²

Naturvårdsverket ska fullgöra de uppgifter i fråga om rapportering till Europeiska kommissionen som framgår av

1. artikel 9.1 i direktivet om uttjänta bilar, och

2. artikel 3 i kommissionens beslut 2005/293/EG av den 1 april 2005 om närmare föreskrifter för övervakning av de mål för återanvändning/återvinning och återanvändning/materialåtervinning som fastställs i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/53/EG om uttjänta fordon.

17 §

Naturvårdsverket får meddela *de* föreskrifter som behövs för verkställigheten av 3, 4, 10 och 13 §§.

Naturvårdsverket får meddela föreskrifter *om*

1. vilka uppgifter som ska lämnas till Naturvårdsverket enligt 13 § och hur uppgifterna ska lämnas, och

2. verkställigheten av 3, 4 och 10 §§.

Denna förordning träder i kraft den 5 juli 2020.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/53/EG av den 18 september 2000 om uttjänta fordon, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2018/849.

² Senaste lydelse 2010:347.

2.6 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2008:834) om producentansvar för batterier

Härigenom föreskrivs¹ att 29 § förordningen (2008:834) om producentansvar för batterier ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

29 §

Naturvårdsverket ska fullgöra de uppgifter i fråga om rapportering till Europeiska kommissionen som framgår av artiklarna 10, 12 och 22 i batteridirektivet.

Naturvårdsverket ska fullgöra de uppgifter i fråga om rapportering till Europeiska kommissionen som framgår av artiklarna 10 och 12 i batteridirektivet.

Denna förordning träder i kraft den 5 juli 2020.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/66/EG av den 6 september 2006 om batterier och ackumulatörer och förbrukade batterier och ackumulatörer och om upphävande av direktiv 91/157/EEG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2018/849.

2.7 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2012:259) om miljöstraffavgifter

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om förordningen (2012:259) om miljöstraffavgifter²

dels att 11 kap. 13 § ska utgå,

dels att 11 kap. 10 och 11 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fyra nya paragrafer, 11 kap. 8 b–e §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

8 b §

För en överträdelse av 53 § avfallsförordningen (2011:927) genom att lämna avfall till någon annan än kommunen eller den som kommunen har anlitat och som inte har gjort de anmälningar eller har de tillstånd som krävs för hanteringen ska en miljöstraffavgift betalas med 30 000 kronor.

8 c §

För en överträdelse av 57 a § avfallsförordningen (2011:927)³ genom att vara försenad med att lämna de uppgifter som ska antecknas enligt 54–54 e §§⁴ samma förordning till Naturvårdsverkets avfallsregister ska en miljöstraffavgift betalas med 5 000 kronor.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2018/851.

² Senaste lydelse av 11 kap. 13 § 2015:26.

³ I lydelsen enligt Naturvårdsverkets redovisning Rättsliga förutsättningar för en ändamålsenlig avfallsstatistik och en digital lösning för spårbarhet av farligt avfall.

⁴ I lydelsen enligt Naturvårdsverkets redovisning Rättsliga förutsättningar för en ändamålsenlig avfallsstatistik och en digital lösning för spårbarhet av farligt avfall.

8 d §

För en överträdelse av 59 c § avfallsförordningen (2011:927) genom att vara försenad med att lämna in föreskrivna uppgifter till kommunen ska en miljösanktionsavgift betalas med 10 000 kronor.

8 e §

För en överträdelse av 59 d § avfallsförordningen (2011:927) genom att vara försenad med att lämna in föreskrivna uppgifter till kommunen ska en miljösanktionsavgift betalas med 10 000 kronor.

10 §

För en överträdelse av 9 § förordningen (2001:512) om deponering av avfall genom att deponera utsorterat brännbart avfall ska en miljösanktionsavgift betalas med 10 000 kronor.

För en överträdelse av 8 § ⁶⁵ förordningen (2001:512) om deponering av avfall genom att deponera utsorterat brännbart avfall ska en miljösanktionsavgift betalas med 10 000 kronor.

11 §

För en överträdelse av 10 § förordningen (2001:512) om deponering av avfall genom att deponera organiskt avfall ska en miljösanktionsavgift betalas med 10 000 kronor.

För en överträdelse av 8 § ⁷⁶ förordningen (2001:512) om deponering av avfall genom att deponera organiskt avfall ska en miljösanktionsavgift betalas med 10 000 kronor.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2021 i fråga om 11 kap. 8 c §, den 1 januari 2022 i fråga om 11 kap. 8 d och e §§ och i övrigt den 5 juli 2020.

⁵ I lydelsen enligt promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet.

⁶ I lydelsen enligt promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet.

2.8 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning

dels att 2, 56, 63, 65 och 71 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 61 a och 61 b §§, och närmast ovanför 61 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §²

Denna förordning är meddelad med stöd av

- 15 kap. 12 § miljöbalken i fråga om 40–44, 57, 58 och 60 §§,
- 15 kap. 13 § miljöbalken i fråga om 37–39, 61–63 och 66–67 a §§,
- 15 kap. 14 § miljöbalken i fråga om 29, 31 och 40–44 §§,
- 15 kap. 15 § miljöbalken i fråga om 45, 46, 49, 50, 52, 53, 56, 69 och 70 §§,
- 15 kap. 31 § miljöbalken i fråga om 69 §,
- 15 kap. 39 § miljöbalken i fråga om 60 och 68 §§,
- 15 kap. 40 § miljöbalken i fråga om 29, 31–35, 37–44, 57, 58, 60, 61, 66–67 a och 76 §§,
- 8 kap. 11 § regeringsformen i fråga om 79 §, och
- 8 kap. 7 § regeringsformen i fråga om övriga bestämmelser.

56 §

Den som driver ett insamlingssystem ska

1. fortlöpande se till att systemet uppfyller kraven i 46 §,
 2. snarast underrätta Naturvårdsverket om sådana förändringar av hur systemet organiseras eller drivs som kan påverka bedömningen av systemets lämplighet och täckningsgrad,
 3. snarast underrätta Naturvårdsverket om vad som kommer fram vid samråd enligt 69 §,
 4. senast den 31 mars varje år lämna uppgift till Naturvårdsverket om med vilka producenter och producentrepresentanter som avtal
3. snarast underrätta Naturvårdsverket om vad som kommer fram vid samråd enligt 69 §, och

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/19/EU av den 4 juli 2012 om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning (WEEE), i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2018/849/EU.

² Senaste lydelse 2016:815.

om sådant åtagande om att ta hand om elutrustning som avses i 40 § har ingåtts,

5. senast den 31 mars varje år lämna uppgifter till Naturvårdsverket om den mängd konsumentelavfall som under det närmast föregående kalenderåret har samlats in, och

a) hur stor mängd av det insamlade avfallet som har lämnats för att behandlas i Sverige,

b) hur stor mängd av det insamlade avfallet som har transporterats till ett annat land, och

c) i fråga om avfall som har transporterats till ett land utanför EU, hur stor mängd som i det andra landet har behandlats under villkor som är likvärdiga med kraven i förordningarna (EG) nr 1013/2006 och (EG) nr 1418/2007,

6. lämna de uppgifter till kommunen som den behöver för att uppfylla kraven i 68 §.

Uppgifter om mängder enligt första stycket 5 ska avse avfallets vikt och specificeras i de kategorier av utrustning enligt 19 § som avfallet utgörs av och hur mycket som har förberetts för att återanvändas, hur mycket som har materialåtervunnits, hur mycket som har återvunnits på annat sätt och hur mycket som har bortskaffats.

4. lämna de uppgifter till kommunen som den behöver för att uppfylla kraven i 68 §.

Insamlingssystemens rapporteringskyldighet

61 a §

Den som driver ett insamlingssystem ska senast den 31 mars varje år lämna uppgifter till Naturvårdsverket om

1. den mängd konsumentelavfall som under det närmast föregående kalenderåret har samlats in,

2. hur stor mängd av det insamlade konsumentavfallet som har lämnats för att behandlas i Sverige,

3. hur stor mängd av det insamlade konsumentavfallet som har transporterats till ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), och

4. i fråga om konsumentavfall som har transporterats till ett land utanför EES, hur stor mängd som i det andra landet har behandlats under villkor som är likvärdiga med kraven i förordningarna (EG) nr 1013/2006 och (EG) nr 1418/2007.

Uppgifter om mängder enligt första stycket 1–4 ska avse avfall-ets vikt och specificeras i de kategorier av utrustning som avfallet utgörs av enligt 21 § och hur mycket som har

1. förberetts för att återanvändas,

2. materialåtervunnits,

3. återvunnits på annat sätt, eller

4. bortskaffats.

Uppgifter om mängder enligt första stycket 1 ska specificeras i den mängd som har samlats in i respektive kommun.

61 b §

Den som driver ett insamlings-system ska senast den 31 mars varje år lämna uppgifter till Naturvårdsverket om med vilka producenter och producentrepresentanter som avtal om sådant åtagande om att ta hand om elutrustning som avses i 40 § har ingåtts.

63 §

I fråga om annat elavfall än konsumentelavfall ska en producent se till att Naturvårdsverket senast den 31 mars varje år får uppgifter motsvarande de som enligt 56 § första stycket 5 ska lämnas för konsumentelavfall.

I fråga om annat elavfall än konsumentelavfall ska en producent se till att Naturvårdsverket senast den 31 mars varje år får uppgifter motsvarande de som enligt 61 a § första och andra stycket ska lämnas för konsumentelavfall.

65 §

Naturvårdsverket ska i ett register årsvis sammanställa information om

1. *den mängd* elutrustning som har släppts ut på den svenska marknaden,

2. *den mängd* elavfall som har samlats in i Sverige,

3. *den mängd* elavfall som har transporterats till ett annat land för att behandlas,

4. *den mängd* elavfall som har lämnats för återvinning,

5. *den mängd* elavfall som i Sverige har förberetts för återanvändning, materialåtervunnits eller återvunnits på annat sätt.

Om information enligt första stycket 1–4 saknas, ska Naturvårdsverket grunda uppgifterna på dokumenterade bedömningar. I sammanställningen ska Naturvårdsverket ange vilka uppgifter som grundar sig på sådana bedömningar.

Naturvårdsverket ska i ett register årsvis sammanställa information om *den mängd*

1. elutrustning som har släppts ut på den svenska marknaden,

2. elavfall som har samlats in i Sverige,

3. elavfall som har transporterats till ett annat land för att behandlas,

4. elavfall som har lämnats för återvinning, *och*

5. elavfall som i Sverige har förberetts för återanvändning, materialåtervunnits, återvunnits på annat sätt *eller bortskaffats*.

Om information enligt första stycket 1–5 saknas, ska Naturvårdsverket grunda uppgifterna på dokumenterade bedömningar. I sammanställningen ska Naturvårdsverket ange vilka uppgifter som grundar sig på sådana bedömningar.

Uppgifterna om mängder ska avse avfallets vikt och specificeras i de kategorier av utrustning som anges i 21 §.

71 §

Naturvårdsverket ska rapportera till Europeiska kommissionen i enlighet med artikel 16.5 i direktiv 2012/19/EU.

Naturvårdsverket ska rapportera till Europeiska kommissionen i enlighet med artikel 16 i direktiv 2012/19/EU.

1. Denna förordning träder i kraft den 5 juli 2020.

2. Bestämmelsen i 61 a § tredje stycket tillämpas första gången i fråga om uppgifter som avser kalenderåret 2021.

2.9 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar

dels att 2, 62, 73 och 79 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 74 b §, och närmast före denna paragraf en ny rubrik av följande lydelse.

Lydelse enligt promemoria²

Föreslagen lydelse

2 §

Denna förordning är meddelad med stöd av

- 15 kap. 12 § miljöbalken i fråga om 42 §,
- 15 kap. 13 § miljöbalken i fråga om 37–41, 63, 72 och 73 §§,
- 15 kap. 15 § miljöbalken i fråga om 42–53, 58, 59, 61 §§, 62 § första stycket 1, 64, 65, 69 a, 71, 75 och 76 §§,
- 15 kap. 18 § miljöbalken i fråga om 67 §,
- 15 kap. 39 § miljöbalken i fråga om 66 § och 68 § 1 a och 2,
- 15 kap. 40 § miljöbalken i fråga om 62 § första stycket 2 och 3 och andra stycket och 68 § 1 b,
- 15 kap. 45 § miljöbalken i fråga om 70 §,
- 8 kap. 11 § regeringsformen i fråga om 79 §, och
- 8 kap. 7 § regeringsformen i fråga om övriga bestämmelser.

62 §

Den som driver ett insamlingssystem ska senast den 31 mars varje år till Naturvårdsverket lämna

- 1. uppgifter om vilka producenter som låter förpackningar omfattas av systemet med uppgift om varje producenters person- eller orga-
- 1. uppgifter om vilka producenter som låter förpackningar omfattas av systemet med uppgift om varje producenters person- eller orga-

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 94/62/EG av den 20 december 1994 om förpackningar och förpackningsavfall, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/852.

² I lydelse enligt promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet.

nisationsnummer eller om sådant inte finns producentens *nationella eller europeiska* skatteregistreringsnummer,

2. i fråga om det förpackningsavfall som hanteras av systemet, uppgifter om den mängd avfall som under det närmast föregående kalenderåret har

a) samlats in,

b) behandlats i Sverige,

c) transporterats till ett annat land för behandling, och

d) behandlats i ett annat land, och

3. uppgifter som i övrigt behövs för att rapportera till Europeiska kommissionen i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 94/62/EG av den 20 december 1994 om förpackningar och förpackningsavfall i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/852 av den 30 maj 2018 om ändring av direktiv 94/62/EG om förpackningar och förpackningsavfall.

Uppgifter om mängder enligt första stycket ska anges i vikt. Uppgifter enligt första stycket 2 b och d ska specificeras i hur mycket som har *materialutnyttjats, hur mycket som har återvunnits på annat sätt och hur mycket som har bortskaffats.*

nisationsnummer eller om sådant inte finns producentens skatteregistreringsnummer,

a) samlats in och behandlats i Sverige,

b) samlats in utanför Sverige och behandlats i Sverige,

c) samlats in i respektive kommun

d) skickats till ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) för behandling, och

e) exporterats från Sverige till ett land utanför EES för behandling, och

3. uppgifter, i enlighet med föreskrifter som har meddelats med stöd av 79 §, som Naturvårdsverket behöver

a) för att rapportera till Europeiska kommissionen i enlighet med 74 §,

b) för och uppgifter som ska finnas i den databas om förpackningar och förpackningsavfall som avses i 74 a §⁴.

Uppgifter om mängder enligt första stycket ska anges i vikt. Uppgifter enligt första stycket 2 ska specificeras i *förpackningsmaterial*. Uppgifter enligt första stycket 2 a, b, d och e ska specificeras i hur mycket som har *materialåtervunnits, energiåtervunnits, återvunnits på annat sätt eller bortskaffats.*

73 §

En producent ska senast den 31 mars varje år lämna en rapport till Naturvårdsverket, om producenten

1. fyller eller på annat sätt använder en förpackning som inte är en serviceförpackning i syfte att skydda, presentera eller underlätta hanteringen av en vara,

2. för in en förpackad vara till Sverige,

⁴ I lydelse enligt promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet.

3. tillverkar en serviceförpackning i Sverige, eller

4. för in en serviceförpackning till Sverige.

Rapporten ska innehålla uppgift om den mängd förpackningar som producenten har tillhandahållit eller släppt ut på den svenska marknaden under det närmast föregående kalenderåret.

Uppgiften om mängd ska anges i vikt.

Rapporten ska innehålla uppgift om den mängd förpackningar som producenten har tillhandahållit eller släppt ut på den svenska marknaden under det närmast föregående kalenderåret. *Av uppgifterna ska det framgå hur stor mängd av förpackningarna som är konsumentförpackningar, återanvändbara förpackningar och återanvändbara konsumentförpackningar.*

Uppgiften om mängd *enligt andra stycket* ska anges i vikt och *specificeras i förpackningsmaterial.*

Inhämtande av uppgifter

74 b §

Producenter och de som yrkesmässigt driver system för återanvändning av förpackningar ska på Naturvårdsverkets begäran lämna de uppgifter som myndigheten behöver för att rapportera i enlighet med direktiv 94/62/EG.

Uppgifterna ska lämnas inom den tid och på det sätt som Naturvårdsverket anger.

79 §

Naturvårdsverket får meddela föreskrifter om *verkställigheten av denna förordning.*

Naturvårdsverket får meddela föreskrifter om

1. vilka uppgifter som ska lämnas enligt 62, 68 och 73 §§,

2. skyldighet att lämna sådana uppgifter om avfall, avfallshantering och avfallsförebyggande åtgärder, som behövs för att uppfylla skyldigheter enligt direktiv 94/62/EG,

3. hur uppgifter till Naturvårdsverket ska lämnas, och

4. verkställigheten av denna förordning.

Denna förordning träder i kraft den 5 juli 2020.

2.10 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar

Härigenom föreskrivs att 74 b § förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt förslag

Föreslagen lydelse

74 b §

Producenter och de som yrkesmässigt driver system för återanvändning av förpackningar ska på Naturvårdsverkets begäran lämna de uppgifter som myndigheten behöver för att rapportera i enlighet med direktiv 94/62/EG.

Producenter, *de som driver ett insamlingssystem* och de som yrkesmässigt driver system för återanvändning av förpackningar ska på Naturvårdsverkets begäran lämna de uppgifter som myndigheten behöver för att rapportera i enlighet med direktiv 94/62/EG.

Uppgifterna ska lämnas inom den tid och på det sätt som Naturvårdsverket anger.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2021.

2.11 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2018:1463) om producentansvar för returpapper

Härigenom föreskrivs att 27 § förordningen (2018:1463) om producentansvar för returpapper ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

27 §

Den som driver ett insamlingssystem ska senast den 31 mars varje år till Naturvårdsverket lämna

1. uppgifter om vilka producenter som låter tidningar eller tidningspapper omfattas av systemet med uppgift om varje producentens person- eller organisationsnummer eller om sådant inte finns producentens *nationella eller europeiska* skatteregistreringsnummer, och

1. uppgifter om vilka producenter som låter tidningar eller tidningspapper omfattas av systemet med uppgift om varje producentens person- eller organisationsnummer eller om sådant inte finns producentens skatteregistreringsnummer, och

2. i fråga om det returpapper som hanteras av systemet, uppgifter om den mängd returpapper som under det närmast föregående kalenderåret har

a) samlats in,

a) samlats in *i respektive kommun,*

b) behandlats i Sverige,

c) transporterats till ett annat land för behandling, och

d) behandlats i ett annat land.

Uppgifter om mängder enligt första stycket ska anges i vikt. Uppgifter enligt första stycket 2 b och d ska specificeras i hur mycket som har materialåtervunnits, hur mycket som har återvunnits på annat sätt och hur mycket som har bortskaffats.

Denna förordning träder i kraft den 5 juli 2020.

2.12 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2018:1467) om ändring i förordningen (2012:259) om miljöskaktionsavgifter

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 19 och 20 §§ förordningen (2012:252) om miljöskaktionsavgifter i stället för lydelsen enligt förordningen (2018:1467) om ändring i den förordningen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

19 §

För en överträdelse av 62 §, 68 § 1 b eller 73 § förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar genom att vara försenad med att lämna in föreskrivna uppgifter till Naturvårdsverket ska en miljöskaktionsavgift betalas med 10 000 kronor.

För en överträdelse av 68 § 1 b eller 73 § förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar genom att vara försenad med att lämna in föreskrivna uppgifter till Naturvårdsverket ska en miljöskaktionsavgift betalas med 10 000 kronor.

20 §

För en överträdelse av 27 §, 32 § 1 b eller 37 § förordningen (2018:1463) om producentansvar för returpapper genom att vara försenad med att lämna in föreskrivna uppgifter till Naturvårdsverket ska en miljöskaktionsavgift betalas med 10 000 kronor.

För en överträdelse av 32 § 1 b eller 37 § förordningen (2018:1463) om producentansvar för returpapper genom att vara försenad med att lämna in föreskrivna uppgifter till Naturvårdsverket ska en miljöskaktionsavgift betalas med 10 000 kronor.

3 Ärendet

I juli 2018 trädde fyra EU-direktiv i kraft som ändrar sex direktiv på avfallsområdet (ändringsdirektiven):

- Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/851 av den 30 maj 2018 om ändring av direktiv 2008/98/EG om avfall,
- Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/850 av den 30 maj 2018 om ändring av direktiv 1999/31/EG om deponering av avfall,
- Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/852 av den 30 maj 2018 om ändring av direktiv 94/62/EG om förpackningar och förpackningsavfall, och
- Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/849 av den 30 maj 2018 om ändring av direktiven 2000/53/EG om uttjänta fordon, 2006/66/EG om batterier och ackumulatorer och förbrukade batterier och ackumulatorer, och 2012/19/EU om avfall som utgörs av eller elektrisk och elektronisk utrustning.

Ändringsdirektiven syftar bland annat till ett fullständigt genomförande av avfallshierarkin i samtliga medlemsstater, minskade avfallsmängder totalt och per capita, säkerställande av återvinning av hög kvalitet och användningen av avfall som en betydande och tillförlitlig källa av råvaror för unionen. Flera bestämmelser i de reviderade direktiven syftar även till att komma till rätta med de skillnader som finns mellan medlemsstaterna när det gäller avfallshantering. Ändringsdirektiven syftar också till att förenkla och harmonisera rapporteringskraven. När det i promemorian hänvisas till bestämmelser i de olika direktiven på avfallsområdet avses direktiven i den lydelse de har efter de ändringar som har gjorts, om inget annat anges.

Förslag till lag- och förordningsändringar som genomför de övriga delar av ändringsdirektiven som ska vara genomförda i svensk rätt den 5 juli 2020 finns i promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet och i Naturvårdsverkets redovisning Rättsliga förutsättningar för en ändamålsenlig avfallsstatistik och en digital lösning för spårbarhet av farligt avfall (M2019/01776/R). Promemorian och redovisningen är ute på remiss till och med den 7 januari, 2020. De finns tillgängliga på regeringens webbplats (www.regeringen.se/remisser/2019/10/remissom-genomforande-av-reviderade-eu-direktiv-pa-avfallsområdet/). Numreringen i de författningsförslag som lämnas i denna promemoria utgår från de förslag som lämnats i nämnda promemorior.

4 Insamling av uppgifter genom enkäter eller e-blanketter

Förslag: Det införs en bestämmelse i avfallsförordningen om att Naturvårdsverket ska rapportera till Eurostat i enlighet med EU:s avfallsstatistikförordning.

Den som vidtar avfallsförebyggande åtgärder och den som producerar eller på annat sätt hanterar avfall ska på Naturvårdsverkets begäran lämna de uppgifter som myndigheten behöver för att rapportera i enlighet med avfallsdirektivet eller avfallsstatistikförordningen. Uppgifterna ska lämnas inom den tid och på det sätt som Naturvårdsverket anger.

Skälen för förslaget: I förordningen (2012:989) med instruktion för Naturvårdsverket anges för vilka frågor på miljöområdet som Naturvårdsverket är ansvarig förvaltningsmyndighet (1 §). Uppräkningen omfattar bland annat kretslopp och avfall. Enligt instruktionen ska Naturvårdsverket delta i det arbete på miljöområdet som regeringen bedriver inom EU och internationellt (4 §). I det arbetet ska Naturvårdsverket inom sitt ansvarsområde bland annat ansvara för internationell rapportering. Naturvårdsverket rapporterar uppgifter till kommissionen (Eurostat) i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning nr 2150/2002 av den 25 november 2002 om avfallsstatistik (avfallsstatistikförordningen). För att tydliggöra Naturvårdsverkets ansvar för denna rapportering bör det införas en bestämmelse om detta i avfallsförordningen.

I avfallsdirektivet finns krav på att medlemsstaterna ska rapportera uppgifter om icke-farligt bygg- och rivningsavfall. Medlemsstaterna ska även rapportera uppgifter om kommunalt avfall samt förberedande för återanvändning och materialåtervinning av avfallsmaterial som ska omfatta åtminstone papper, metall, plast och glas från hushåll och eventuellt samma material från andra källor (artikel 37.1). Medlemsstaterna ska också rapportera om åtgärder för återanvändning och för att förebygga livsmedelsavfall (artikel 37.3). Vidare ska medlemsstaterna rapportera uppgifter om mineralbaserade eller syntetiska smörjoljor eller oljor för industriella ändamål samt om spilloljor (artikel 37.4).

I avfallsstatistikförordningen finns krav på att medlemsstaterna ska ta fram statistik om generering, återvinning och bortskaffande av avfall och rapportera resultaten till kommissionen (Eurostat) (artiklarna 1 och 3.5 i avfallsstatistikförordningen). Uppgifter ska tas fram om avfallsgenerering av angivna avfallsslag och om återvinning och bortskaffande av avfall (se bilaga I och II till avfallsstatistikförordningen).

I dag används bland annat miljörapporter för att ta fram uppgifter som behövs för rapporteringen enligt avfallsstatistikförordningen. Även data från branschorganisationer och sektorsmyndigheter som bedöms ha tillräcklig kvalitet används. Dessutom görs kompletterande undersökningar i form av enkäter till företag. I dag är svarsfrekvensen för den generella

avfallsstatistiken 35 procent för de verksamheter som omfattas av enkätinsamling. Det är den slutliga svarsfrekvensen efter påminnelser.

Mot bakgrund av behovet av att inhämta uppgifter för rapportering och den låga svarsfrekvensen när det gäller de enkäter och e-blanketter som Naturvårdsverket använder sig av i dag bör det införas en bestämmelse om skyldighet att på Naturvårdsverkets begäran lämna de uppgifter som myndigheten behöver för att rapportera i enlighet med avfallsdirektivet eller avfallsstatistikförordningen. Bestämmelsen bör omfatta den som vidtar avfallsförebyggande åtgärder och den som producerar eller på annat sätt hanterar avfall. Mottagaren bör vara skyldiga att lämna uppgifterna inom den tid och på det sätt som Naturvårdsverket anger. Vid inhämtande av uppgifter ska Naturvårdsverket följa relevanta bestämmelser i förordningen (1982:668) om statliga myndigheters inhämtande av uppgifter från näringsidkare och kommuner.

Avsikten är att bestämmelsen i avfallsförordningen ska kunna användas för att inhämta information om bland annat icke-farligt bygg- och rivningsavfall och livsmedelsavfall (se avsnitt 5 och avsnitt 7).

5 Rapportering av icke-farligt bygg- och rivningsavfall

5.1 De EU-rättsliga kraven

I avfallsdirektivet finns mål om att förberedelse för återanvändning, materialåtervinning och annan återvinning av icke-farligt bygg- och rivningsavfall, med undantag för sådant naturligt förekommande material som definierats i kategori 17 05 04 i avfallsförteckningen (jord och sten som inte innehåller farliga ämnen), senast 2020 ska öka till minst 70 viktprocent, varvid bygg- och rivningsavfall som används som fyllmaterial för att ersätta annat material också ska räknas in (artikel 11.2 b). Detta mål har inte ändrats genom direktivet om ändring av avfallsdirektivet.

Genom direktivet om ändring av avfallsdirektivet har det dock gjorts en ändring som innebär att medlemsstaterna ska rapportera uppgifterna om genomförandet av målet om bygg- och rivningsavfall för varje kalenderår (artikel 37.1 i avfallsdirektivet). Tidigare fanns en möjlighet att rapportera vartannat år (artikel 5.2 i kommissionens beslut den 18 november 2011 om upprättande av regler och beräkningsmetoder för kontroll av huruvida de mål som fastställs i artikel 11.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG uppfylls). Det har även införts ett krav på att medlemsstaterna ska rapportera den avfallsmängd som används för återfyllnad och andra resursåtervinningsförfaranden separat från den avfallsmängd som förbereds för återanvändning eller materialåtervinns (artikel 37.2). Medlemsstaterna ska rapportera uppbyggnad av avfall till material som ska användas för återfyllnad som återfyllnad.

Regler för beräkning och rapportering av uppgifter finns i kommissionens genomförandebeslut (EU) 2019/1004 av den 7 juni 2019 om fastställande av regler för beräkning, verifiering och rapportering av uppgifter

om avfall i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG och om upphävande av kommissionens genomförandebeslut C(2012) 2384 (beslut 2019/1004). Medlemsstaterna ska rapportera uppgifter och lämna in kvalitetskontrollrapporten om genomförandet av målen för bygg- och rivningsavfall i det format som anges i bilaga IV till beslut 2019/1004 (artikel 7.1). Enligt bilagan ska uppgifter rapporteras om beräkningsmetod, genererat avfall, förberedelse för återanvändning, materialåtervinning, återfyllnad, annan resursåtervinning och total resursåtervinning. En kvalitetsrapport ska lämnas in tillsammans med uppgifterna som ska rapporteras (artikel 37.5). Den ska bland annat innehålla information om avfall har transporterats till en annan EU-medlemsstat och om avfall har exporterats från unionen för behandling.

5.2 Uppgifter om behandlat bygg- och rivningsavfall

Uppföljning av målet för bygg- och rivningsavfall visar att cirka 50 procent av det icke-farliga bygg- och rivningsavfallet, med undantag för sådant naturligt förekommande material som definierats i kategori 17 05 04 i avfallsförteckningen, materialåtervanns i Sverige 2016. I kommissionens rapport till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt regionkommittén om genomförandet av EU:s avfallslagstiftning, med rapport om tidig varning för medlemsstater som riskerar att inte uppnå målet för förberedelse för återanvändning/återvinning för 2020 (COM(2018) 656) anges att Sverige tillsammans med Cypern, Grekland och Slovakien är de länder som är längst ifrån att uppnå målet för bygg- och rivningsavfall. För Sveriges del beror detta delvis på att den statistik och data som finns tillgänglig för bygg- och rivningsavfall i Sverige är bristfällig. Betydande flöden av bygg- och rivningsavfall saknas i statistiken.

Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter om miljörapport (NFS 2016:8) ska miljörapporter som avser verksamheter som omfattas av tillståndsplikt enligt 29 kap. miljöprövningsförordningen (2013:251) och som tar emot bygg- och rivningsavfall innehålla mer detaljerade uppgifter om avfall (5 g § och bilaga 5 Naturvårdsverkets föreskrifter om miljörapport). Många avfallsbehandlingsanläggningar är dock inte tillståndspliktiga utan anmälningspliktiga. Detta innebär att rapporteringsskyldigheten inte omfattar samtliga avfallsbehandlingsanläggningar.

För att Naturvårdsverket ska kunna rapportera till kommissionen i enlighet med avfallsdirektivet behöver Naturvårdsverket hämta in uppgifter från de anmälningspliktiga verksamheter som behandlar bygg- och rivningsavfall som omfattas av kraven i avfallsdirektivet. Det bedöms inte ändamålsenligt att använda miljörapporter som verktyg för att få in uppgifter från anmälningspliktiga verksamheter. Uppgifter från de anmälningspliktiga anläggningarna bör därför hämtas in på annat sätt.

Den som bedriver en verksamhet med återvinning eller bortskaffande ska redan i dag föra anteckningar om det avfall som hanteras (54 § avfallsförordningen). Enligt förslaget i Naturvårdsverkets redovisning Rättsliga förutsättningar för en ändamålsenlig avfallsstatistik och en digital lösning för spårbarhet av farligt avfall ska den som yrkesmässigt behandlar avfall

för varje typ av avfall föra anteckningar om detta avfall (se förslagen 54 d § avfallsförordningen). De uppgifter som antecknas ska enligt förslaget lämnas digitalt till Naturvårdsverkets avfallsregister (se förslagen 57 a § avfallsförordningen). Avsikten är att dessa bestämmelser ska träda i kraft den 5 juli 2020. Genom dessa uppgifter får Naturvårdsverket kännedom om vilka verksamheter som behandlar icke-farligt bygg- och rivningsavfall. Dessa uppgifter kan användas som underlag för insamling av uppgifter från de anmälningspliktiga verksamheterna. Uppgifterna kan hämtas in från ett statistiskt urval av verksamheter som behandlar icke-farligt bygg- och rivningsavfall. Se vidare i avsnitt 4 Insamling av uppgifter genom enkäter eller e-blanketter.

Naturvårdsverket arbetar med att utveckla nya tekniska lösningar bland annat för att hantera de uppgifter som ska samlas in och rapporteras om icke-farligt bygg- och rivningsavfall. Innan de tekniska lösningarna är färdigställda bedöms det inte vara lämpligt att införa en skyldighet för samtliga anmälningspliktiga verksamheter att rapportera in uppgifter om bygg- och rivningsavfall till Naturvårdsverket. Sådana uppgifter bör i stället samlas in genom enkäter eller e-blanketter.

Naturvårdsverket ska enligt förslaget i myndighetens redovisning Rättsliga förutsättningar för en ändamålsenlig avfallsstatistik och en digital lösning för spårbarhet av farligt avfall få meddela närmare föreskrifter om de uppgifter som ska antecknas och hur uppgifter ska lämnas till avfallsregistret (se förslaget till 59 § avfallsförordningen). Genom detta bemyndigande har Naturvårdsverket möjlighet att i ett senare skede när den tekniska lösningen har färdigställts meddela föreskrifter om skyldighet för de som behandlar bygg- och rivningsavfall att lämna de uppgifter som Naturvårdsverket behöver för rapporteringen i enlighet med avfallsdirektivet.

5.3 Bygg- och rivningsavfall som transporteras till andra länder

Förslag: Den som från Sverige transporterar icke-farligt bygg- och rivningsavfall som omfattas av avfallsdirektivets mål ska senast den 31 mars varje år till Naturvårdsverket lämna uppgifter om

1. den mängd avfall som har transporterats till ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
2. den mängd avfall som har exporterats från detta område, och
3. hur det avfall som avses i 1 och 2 har behandlats.

Uppgifter om mängder ska anges i vikt.

Naturvårdsverket ska få meddela föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas och om hur uppgifterna ska lämnas.

Skälen för förslaget: Medlemsstaterna ska rapportera uppgifter och lämna in kvalitetskontrollrapporter om genomförandet av målen för bygg- och rivningsavfall i det format som anges i bilaga IV till beslut 2019/1004 (artikel 7.1 i beslutet). Kvalitetsrapporten ska bland annat innehålla information om avfall har transporterats till en annan EU-medlemsstat och om avfall har exporterats från unionen för behandling. Om detta har skett ska

det i rapporten anges hur uppgifterna om återanvändning och materialåtervinning för de transporterade eller exporterade mängderna erhållits och övervakats/validerats.

Beslut 2019/1004 har av EU bedömts vara relevant för Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och är för närvarande under granskning för bedömning av om beslutet ska upptas på förteckningen över rättsakter som är relevanta för EES. Termen medlemsstat i beslutet bör därför förstås så att även EES-stater ska anses vara medlemsstater och inte tredjeländer.

För att Naturvårdsverket ska få in uppgifter om icke-farligt bygg- och rivningsavfall som omfattas av avfallsdirektivets mål och som transporteras till andra länder bör det införas en skyldighet för den som transporterar sådant avfall till ett annat land inom EES eller exporterar sådant avfall från EES att lämna uppgifter till Naturvårdsverket.

För att Naturvårdsverket ska ha möjlighet att få uppgifter med den detaljeringsgrad som myndigheten behöver bör det införas ett bemyndigande för myndigheten att meddela föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas och om hur uppgifterna ska lämnas.

6 Rapportering av kommunalt avfall

6.1 Nya mål i avfallsdirektivet

I direktivet om ändring av avfallsdirektivet har det införts nya mål för förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall. Enligt det nuvarande målet ska förberedandet för återanvändning och materialåtervinning av avfall, som ska omfatta åtminstone papper, metall, plast och glas från hushåll öka till totalt minst 50 viktprocent senast år 2020 (artikel 11.2 a). Samma mål får även införas för avfall från andra källor förutsatt att dessa avfallsflöden liknar avfall från hushåll. De nya målen breddar tillämpningsområdet till att omfatta alla typer av kommunalt avfall, inklusive kommunalt avfall från verksamheter. Enligt de nya målen ska kommunalt avfall förberedas för återanvändning eller materialåtervinnas till minst 55 viktprocent år 2025, minst 60 viktprocent år 2030 och minst 65 viktprocent år 2035 (artikel 11.2 c–e). I direktivet finns detaljerade bestämmelser för beräkningen av om målen har uppnåtts (artikel 11a). Uppgifterna ska rapporteras till kommissionen elektroniskt inom 18 månader från utgången av det rapporteringsår för vilket uppgifterna samlats in (artikel 37.1). Uppgifterna ska rapporteras i det format som har fastställts av kommissionen i kommissionens genomförandebeslut (EU) 2019/1004 av den 7 juni 2019 om fastställande av regler för beräkning, verifiering och rapportering av uppgifter om avfall i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG och om upphävande av kommissionens genomförandebeslut C(2012) 2384. Med anledning av de nya målen för kommunalt avfall i direktivet har Naturvårdsverket i rapporten Fördjupad utvärdering av miljömålen 2019 föreslagit att regeringen ska besluta om ett nytt etappmål om kommunalt avfall som ligger i linje med direktivets mål.

I promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet föreslås att Naturvårdsverket ska rapportera till kommissionen hur målen uppfylls.

6.2 Skyldighet för kommunerna att lämna uppgifter om kommunalt avfall

Förslag: Det införs en skyldighet för kommunerna att senast den 31 mars varje år lämna uppgifter till Naturvårdsverket om den mängd kommunalt avfall som under föregående kalenderår har

1. samlats in av kommunen,
2. rapporterats som insamlat från yrkesmässiga insamlare och
3. rapporterats som behandlat eller borttransporterat av en verksamhetsutövare som har gjort ett frival.

Skyldigheten ska inte gälla avfall som har lämnats till ett insamlings-system enligt förordningen om producentansvar för elutrustning.

Naturvårdsverket ska få meddela föreskrifter om vilka uppgifter som kommunerna ska lämna in och om hur uppgifterna ska lämnas.

Skälen för förslaget

Uttrycket kommunalt avfall

Kommunalt avfall är enligt avfallsdirektivet blandat och separerat insamlat avfall från hushåll och blandat och separat insamlat avfall från andra källor, om sådant avfall till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll. Kommunalt avfall omfattar dock inte avfall från tillverkning, jordbruk, skogsbruk, fiske, septiktankar, avloppsnät och rening av avlopp, inklusive avloppsslam, uttjänsta fordon eller bygg- och rivningsavfall. Uttrycket kommunalt avfall finns inte i miljöbalken. I miljöbalken används i stället termen hushållsavfall, som avser avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet (15 kap. 3 §). Innebörden av termen hushållsavfall är således snarligt uttrycket kommunalt avfall, men inte identiskt. Uttrycket kommunalt avfall är utvecklat för att skapa förutsättningar för likartad och jämförbar statistik inom och mellan EU-länder. Det är inte kopplat till en reglering av vem som ansvarar för hanteringen av avfallet. I promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet föreslås att termen hushållsavfall ska ersättas med uttrycket kommunalt avfall, och att det uttrycket ska ha samma innebörd som i avfallsdirektivet. Uttrycket kommunalt avfall bör därför användas även i de författningsändringar som föreslås i denna promemoria.

Kommunerna bör rapportera till Naturvårdsverket

För att beräkna de nya målen i avfallsdirektivet krävs uppgifter om hur mycket kommunalt avfall som varje år har producerats, förberetts för återanvändning och materialåtervunnits i Sverige. I Naturvårdsverkets redovisning Rättsliga förutsättningar för en ändamålsenlig avfallsstatistik och en digital lösning för spårbarhet av farligt avfall föreslås att den som yrkesmässigt behandlar avfall bland annat ska föra anteckningar om hur stora mängder av varje avfallstyp som har behandlats och vilken metod

som har använts. Enligt förslaget ska uppgifterna som antecknas lämnas digitalt till ett avfallsregister som Naturvårdsverket ska upprätta. Syftet med avfallsregistret är framför allt att kunna spåra farligt avfall. Det innebär att rapporteringen i princip ska ske i realtid. När Naturvårdsverket ska rapportera till kommissionen hur målen för kommunalt avfall har uppfyllts kan myndigheten således hämta uppgifter om hur mycket kommunalt avfall som har förberetts för återanvändning och materialåtervunnits under ett visst år från avfallsregistret. Däremot kommer det inte att finnas heltäckande siffror för hur mycket kommunalt avfall som har producerats.

I Naturvårdsverkets redovisning föreslås även att den som yrkesmässigt bedriver en verksamhet som producerar farligt avfall och den som yrkesmässigt samlar in farligt avfall ska rapportera till avfallsregistret. Att utöka skyldigheten till att även avse icke-farligt avfall skulle medföra en avsevärd administrativ börda för de som ska rapportera som inte kan anses motiverad. Det innebär att kompletterande information som kan ligga till grund för beräkningen av hur målen i avfallsdirektivet har uppfyllts måste hämtas in på annat sätt.

Kommunerna är enligt miljöbalken som huvudregel ansvariga för att samla in hushållsavfall (15 kap. 20 § miljöbalken). Undantag från denna regel kan göras för avfall som omfattas av producentansvar (15 kap. 21 § miljöbalken). Sådana producentansvar har införts för t.ex. förpackningsavfall, returpapper och elavfall. Undantag kan även göras för avfall som en fastighetsägare återvinner eller bortskaffar på fastigheten, om det görs utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön (15 kap. 24 § miljöbalken). Kommunerna ska även som huvudregel samla in kommunalt avfall som har producerats i en yrkesmässig verksamhet. I promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet föreslås dock att sådant avfall ska kunna samlas in av andra än kommunen, om den som producerar avfallet har anmält detta till kommunen (ett s.k. frival).

Naturvårdsverket sammanställer redan i dag nationell statistik över kommunalt avfall. Uppgifter om hur mycket kommunalt avfall som har producerats hämtas till stor del från branschorganisationen Avfall Sveriges statistiksystem Avfall Web. Det är emellertid frivilligt för kommunen att lämna uppgifterna till Naturvårdsverket. Ett trettiotal kommuner använder heller inte Avfall Web. För att få heltäckande nationella data gör Naturvårdsverket i stället uppskattningar över hur mycket kommunalt avfall som har producerats i dessa kommuner utifrån data från de kommuner som har rapporterat i Avfall Web.

Det finns olika alternativ för att säkerställa att Naturvårdsverket får tillgång till den information som behövs för rapporteringen till kommissionen. Ett alternativ är att informationen skickas in direkt till Naturvårdsverket från avfallsproducenter och avfallsentreprenörer. Det skulle dock innebära ett stort merarbete för Naturvårdsverket eftersom det inte finns utarbetade rutiner för detta i dag. Ett annat alternativ är att låta kommunen hämta in, bearbeta och rapportera informationen. Som beskrivs ovan finns redan i dag utarbetade rutiner och verktyg för detta som används för den frivilliga rapporteringen. Information som kommunen samlar in kan även användas för andra ändamål, t.ex. inom ramen för tillsynen och för att ta fram den kommunala avfallsplanen. Den kan dessutom användas för att följa upp kommunala och nationella mål. Naturvårdsverket har t.ex.

föreslagit att regeringen fattar beslut om ett nytt etappmål om avfall. Förslaget innebär av det kommunala avfallet som samlas in ska 55 viktprocent förberedas för återanvändning och materialåtervinnas år 2025, minst 60 viktprocent år 2030 och minst 65 viktprocent år 2035. Förslagets nivåer och årtal är i överensstämmelse med målen i avfallsdirektivet. Mot bakgrund av detta bedöms att kommunen är den lämpligaste aktören att rapportera den information som behövs om hur mycket avfall som har producerats. Det bör därför införas en skyldighet för kommunerna att varje år lämna de uppgifter som Naturvårdsverket behöver för att kunna rapportera till kommissionen.

För att Naturvårdsverket ska kunna fullgöra rapporteringen på ett fullgott sätt kan det finnas behov av mer detaljerade uppgifter i vissa avseenden. Naturvårdsverket bör därför få möjlighet att meddela föreskrifter om vilka uppgifter som kommunerna ska lämna till Naturvårdsverket och hur uppgifterna ska lämnas.

Dubbelrapportering bör undvikas

En stor del av det kommunala avfallet omfattas av producentansvar. I flera av de förordningar som reglerar producentansvar för olika typer av avfall finns en skyldighet att rapportera uppgifter till Naturvårdsverket. Vissa producentansvar är mycket detaljerat reglerade medan andra innebär mer begränsade skyldigheter. I de förordningar om producentansvar som avser förpackningar och returpapper finns detaljerade regler om rapportering. I avsnitt 8 föreslås även att en rapporteringsskyldighet ska införas i förordningen (2005:220) om retursystem för plastflaskor och metallburkar. För att undvika dubbelrapportering bör kommunernas skyldighet att rapportera uppgifter om kommunalt avfall inte omfatta avfall som omfattas av dessa förordningar.

Det finns även detaljerade rapporteringsregler i förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning. Enligt förordningen ska rapporteringen av insamlat konsumentavfall, som alltid är kommunalt avfall, göras av ett tillståndspliktigt insamlingssystem. Även kommunen kan dock samla in konsumentavfall, antingen för ett insamlingssystem räkning eller i egen regi. Om konsumentavfallet som samlas in av kommunen överlämnas till ett insamlingssystem bör kommunen inte rapportera de insamlade mängderna till Naturvårdsverket eftersom det skulle leda till dubbelrapportering. Om avfallet inte har överlämnats till ett insamlingssystem bör dock kommunerna vara skyldiga att rapportera för att statistiken ska bli fullständig.

Det finns även annat kommunalt avfall som omfattas av producentansvar men där det inte finns heltäckande rapporteringsregler, t.ex. för däck, läkemedel och bilar. Enligt avfallsdirektivet ska medlemsstaterna senast den 5 januari 2023 vidta åtgärder för att säkerställa att alla system för utökat producentansvar som har inrättats före den 4 juli 2018 följer de minimikrav som anges i avfallsdirektivet (artikel 8.7). Detta innebär att samtliga svenska förordningar om producentansvar kommer att behöva revideras. I samband med den översynen bör även rapporteringsbestämmelserna ses över.

6.3 Skyldighet för den som yrkesmässigt samlar in kommunalt avfall att lämna uppgifter till kommunen

Förslag: Det införs en skyldighet för den som yrkesmässigt samlar in kommunalt avfall att senast den 31 mars varje år lämna uppgifter till kommunen om den mängd kommunalt avfall som har samlats in i kommunen under det föregående kalenderåret.

Skyldigheten ska inte gälla avfall som omfattas av förordningen om producentansvar för returpapper, förordningen om retursystem för plastflaskor och metallburkar eller förordningen om producentansvar för elutrustning.

Naturvårdsverket ska få meddela föreskrifter om vilka uppgifter som insamlarna ska lämna och om hur uppgifterna ska lämnas.

Skälen för förslaget: Ungefär en tredjedel av kommunerna utför insamlingen av det kommunala avfallet i egen regi. De övriga kommunerna anlitar i stället entreprenörer. Om entreprenörer anlitas lämnas uppgifter om den insamlade mängden avfall till kommunerna på avtalsmässig grund. Som anges ovan föreslås i promemorian Genomförande av reviderade EUDirektiv på avfallsområdet att kommunalt avfall som uppstår i en yrkesmässig verksamhet ska kunna omfattas av ett frival och därmed kunna samlas in av andra än kommunen eller den som kommunen har anlitat. En kommun har ingen möjlighet att hämta in uppgifter om sådant avfall på avtalsrättslig grund. För att säkerställa att kommunerna får tillgång till de uppgifter som behövs för att rapportera till Naturvårdsverket bör det införas en skyldighet för den som yrkesmässigt samlar in kommunalt avfall att senast den 31 mars varje år lämna uppgifter om hur mycket sådant avfall som har samlats in under föregående år. Skyldigheten bör omfatta både de insamlare som samlar in kommunalt avfall på uppdrag av en kommun och de insamlare som samlar in kommunalt avfall från verksamheter som omfattas av frival. Rapporteringen bör göras till den kommun där avfallet har producerats, i stället för direkt till Naturvårdsverket, så att kommunen har uppgifter om den totala mängd kommunalt avfall som har producerats i kommunen. På så sätt kan mål för hanteringen av det kommunala avfallet följas upp på ett bättre sätt.

En stor del av det kommunala avfallet omfattas av producentansvar. I flera av de förordningar som reglerar producentansvar för olika typer av avfall finns en skyldighet att rapportera uppgifter till Naturvårdsverket. Vissa producentansvar är mycket detaljerat reglerade medan andra innebär mer begränsade skyldigheter. I de förordningar om producentansvar som avser förpackningar, returpapper och elutrustning finns detaljerade regler om rapportering. I avsnitt 8 föreslås även att en rapporteringsskyldighet ska införas i förordningen (2005:220) om retursystem för plastflaskor och metallburkar. För att undvika dubbelrapportering bör därför verksamhetsutövarnas skyldighet att rapportera uppgifter om kommunalt avfall inte gälla avfall som omfattas av dessa förordningar.

För att kommunen ska kunna fullgöra rapporteringen på ett fullgott sätt kan det finnas behov av mer detaljerade uppgifter i vissa avseenden. Naturvårdsverket bör därför få möjlighet att meddela föreskrifter om vilka uppgifter som insamlarna ska lämna till kommunen.

6.4 Skyldighet att rapportera för den som behandlar eller transporterar kommunalt avfall från egen verksamhet

Förslag: Det införs en skyldighet för verksamhetsutövare som själv behandlar kommunalt avfall från en egen verksamhet, eller själv transporterar bort sådant avfall för behandling, att senast den 31 mars varje år rapportera till kommunen hur stora mängder som har behandlats och transporterats bort under föregående kalenderår.

Skyldigheten ska inte gälla avfall som omfattas av förordningen om producentansvar för returpapper, förordningen om retursystem för plastflaskor och metallburkar eller förordningen om producentansvar för elutrustning.

Naturvårdsverket ska få meddela föreskrifter om vilka uppgifter som verksamhetsutövaren ska lämna och om hur uppgifterna ska lämnas.

Skälen för förslaget: De nya bestämmelserna om frival kommer inte att innebära en skyldighet att anlita en yrkesmässig insamlare för det avfall som omfattas av frivalet. I viss utsträckning kan sådant avfall behandlas i verksamheten där avfallet har producerats. Verksamhetsutövaren kan också välja att själv transportera avfallet för behandling. I dessa fall finns således ingen yrkesmässig insamlare som kan rapportera den mängd kommunalt avfall som har producerats. För att få en komplett rapportering av allt kommunalt avfall som har producerats i en kommun bör det därför införas en skyldighet för dessa verksamhetsutövare att rapportera hur stora mängder kommunalt avfall som har behandlats och transporterats bort för behandling under föregående kalenderår. Rapporteringen bör göras till den kommun där avfallet har producerats så att kommunen har uppgifter om den totala mängd kommunalt avfall som har producerats i kommunen. Antalet verksamhetsutövare som kommer att beröras av ett sådant rapporteringskrav är sannolikt få. I promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet görs bedömningen att det är verksamheter som har avtal med en entreprenör om insamling av verksamhetsavfallet som kommer att ha den största benägenheten att välja en annan aktör än kommunen för insamling av det kommunala avfallet.

En stor del av det kommunala avfallet omfattas av producentansvar. I flera av de förordningar som reglerar producentansvar för olika typer av avfall finns en skyldighet att rapportera uppgifter till Naturvårdsverket. Vissa producentansvar är mycket detaljerat reglerade medan andra innebär mer begränsade skyldigheter. I de förordningar om producentansvar som avser förpackningar, returpapper och elutrustning finns detaljerade regler om rapportering. I avsnitt 8 föreslås även att en rapporteringsskyldighet ska införas i förordningen (2005:220) om retursystem för plastflaskor och metallburkar. För att undvika dubbelrapportering bör därför verksamhets-

utövarnas skyldighet att rapportera uppgifter om kommunalt avfall inte gälla avfall som omfattas av dessa förordningar.

För att kommunen ska kunna fullgöra rapporteringen på ett fullgott sätt kan det finnas behov av mer detaljerade uppgifter i vissa avseenden. Naturvårdsverket bör därför få möjlighet att meddela föreskrifter om vilka uppgifter som dessa verksamhetsutövare ska lämna till kommunen och hur uppgifterna ska lämnas.

6.5 Kommunalt avfall som transporteras till andra länder

Förslag: Den som från Sverige transporterar kommunalt avfall som omfattas av avfallsdirektivets mål ska senast den 31 mars varje år till Naturvårdsverket lämna uppgifter om

1. den mängd kommunalt avfall som har transporterats till ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
2. den mängd kommunalt avfall som har exporterats från detta område, och
3. hur det kommunala avfall som avses i 1 och 2 har behandlats.

Uppgifter om mängder ska anges i vikt.

Naturvårdsverket ska få meddela föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas och om hur uppgifterna ska lämnas.

Skälen för förslaget: Medlemsstaterna ska rapportera uppgifter och lämna in kvalitetskontrollrapporter om genomförandet av målen för kommunalt avfall i det format som anges i bilaga V till beslut 2019/1004 (artikel 7.2 i beslutet). Kvalitetsrapporten ska bland annat innehålla information om avfall har transporterats till en annan medlemsstat i EU och om avfall har exporterats från unionen för behandling. Om detta har skett ska i rapporten bland annat särskilda åtgärder för kvalitetskontroll och spårbarhet för kommunalt avfall beskrivas, särskilt vad gäller insamling, övervakning och validering av uppgifter.

Beslut 2019/1004 har av EU bedömts vara relevant för Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och är för närvarande under granskning för bedömning av om beslutet ska upptas på förteckningen över rättsakter som är relevanta för EES. Termen medlemsstat i beslutet bör därför förstås så att även EES-stater ska anses vara medlemsstater och inte tredjeländer.

För att Naturvårdsverket ska få in uppgifter om kommunalt avfall som omfattas av avfallsdirektivets mål och som transporteras till andra länder bör det införas en skyldighet för den som transporterar sådant avfall till ett annat land inom EES eller exporterar sådant avfall från EES att lämna uppgifter till Naturvårdsverket.

En stor del av det kommunala avfallet omfattas av producentansvar. I flera av de förordningar som reglerar producentansvar för olika typer av avfall finns en skyldighet att rapportera uppgifter till Naturvårdsverket. Vissa producentansvar är mycket detaljerat reglerade medan andra innebär mer begränsade skyldigheter. I de förordningar om producentansvar som avser förpackningar och elutrustning finns detaljerade regler om rapportering. I avsnitt 8 föreslås även att en rapporteringsskyldighet ska införas i

förordningen (2005:220) om retursystem för plastflaskor och metallburkar. För att undvika dubbelrapportering bör därför verksamhetsutövarnas skyldighet att rapportera uppgifter om kommunalt avfall inte gälla avfall som omfattas av dessa förordningar. Det finns även detaljerade regler om rapportering i förordningen om producentansvar för returpapper. Till skillnad från de andra producentansvarsförordningarna finns dock inga bestämmelser om att särskilt rapportera returpapper som har transporterats till en annan medlemsstat eller till ett land utanför EU. Rapporteringsplikten för kommunalt avfall bör därför även omfatta returpapper.

För att Naturvårdsverket ska ha möjlighet att få uppgifter med den detaljeringsgrad som myndigheten behöver bör det införas ett bemyndigande för myndigheten att meddela föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas och om hur uppgifterna ska lämnas.

7 Rapportering av livsmedelsavfall

Bedömning: Den nya skyldigheten i avfallsdirektivet för medlemsstaterna att rapportera uppgifter om livsmedelsavfall bör tillgodoses genom kommunernas rapportering av kommunalt avfall och genom att Naturvårdsverket samlar in uppgifter genom exempelvis enkäter.

Skälen för bedömningen: Genom direktivet om ändring av avfallsdirektivet har det införts en bestämmelse som innebär att medlemsstaterna ska övervaka och bedöma genomförandet av sina åtgärder för att förebygga livsmedelsavfall genom att mäta nivåerna av livsmedelsavfall. Medlemsstaterna ska sedan rapportera nivåerna till kommissionen enligt en mall som kommissionen ska besluta om i en delegerad akt (artikel 9.8). Den 3 maj 2019 beslutades kommissionens delegerade beslut (EU) 2019/1597 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG vad gäller en gemensam metod och minimikrav på kvalitet för enhetlig mätning av nivåerna av livsmedelsavfall (kommissionens beslut 2019/1597). Beslutet trädde i kraft den 25 oktober 2019. Enligt bilaga I till beslutet ska livsmedelsavfallet delas in i fem olika led i livsmedelskedjan. De olika leden är 1) primärproduktion, 2) bearbetning och tillverkning, 3) detaljhandel och annan livsmedelsdistribution, 4) restauranger och cateringtjänster och 5) hushåll.

För närvarande finns ingen skyldighet för medlemsstaterna att rapportera nivåerna av livsmedelsavfall som produceras. Naturvårdsverket sammanställer emellertid redan i dag sådan statistik. Det sker på ett flertal sätt, bland annat genom enkäter till behandlingsanläggningar, uppgifter ur miljörapporter från livsmedelstillverkare, plockanalyser från restavfall från restauranger, uppgifter från kommunernas renhållningsregister och kommunal rapportering via Avfall Web. Nationell statistik tas sedan fram genom att skala upp de uppgifter som har samlats in.

Informationsinsamlingen sker framför allt på frivillig grund. Det finns ingen skyldighet för t.ex. behandlare eller insamlare att svara på enkäter om avfall och det finns ingen skyldighet för kommunerna att rapportera. Eftersom det nu införs en skyldighet för medlemsstaterna att rapportera

statistik till kommissionen om livsmedelsavfall bör det övervägas om ytterligare bestämmelser behöver införas som säkerställer att nödvändiga uppgifter finns tillgängliga.

I bilaga III till kommissionens beslut 2019/1597 beskrivs de alternativa metoder för detaljerad mätning av nivåerna av livsmedelsavfall som kan användas i de olika leden i livsmedelskedjan. Det är inte obligatoriskt med exakta mätningar utan nivåerna kan uppskattas utifrån information som bygger på enkäter, intervjuer eller liknande tillvägagångssätt.

Livsmedelsavfall som är kommunalt avfall uppstår främst hos hushållen men även till viss del i verksamheter. I avsnitt 6 föreslås en skyldighet för kommunerna att varje år lämna uppgifter till Naturvårdsverket om mängden kommunalt avfall som har producerats i kommunen. Bestämmelsen föreslås kompletteras med en möjlighet för Naturvårdsverket att meddela föreskrifter om dessa uppgifter. I sådana föreskrifter kan det regleras att mängden kommunalt avfall ska specificeras så att det framgår hur stor del av det kommunala avfallet som är livsmedelsavfall. I föreskrifterna kan det även införas ett krav på att uppgifterna ska specificeras så att det framkommer i vilket led i livsmedelskedjan som avfallet har uppstått.

Bedömningen är därför att det inte finns behov av ytterligare bestämmelser avseende livsmedelsavfall som är kommunalt avfall för att Naturvårdsverket ska kunna fullgöra sin skyldighet att rapportera till kommissionen.

Uppgifter om livsmedelsavfall som inte är kommunalt avfall behöver dock hämtas in på annat sätt. Ett alternativ är att låta de som producerar sådant avfall rapportera till Naturvårdsverket. Det rör sig dock om ett stort antal verksamheter varav flera är småföretag. Det skulle innebära en avsevärd administrativ börda för dessa verksamheter att beräkna och rapportera dessa uppgifter. Det bedöms därför inte vara ett lämpligt tillvägagångssätt. Ett annat alternativ är att låta de anläggningar som behandlar livsmedelsavfall rapportera till Naturvårdsverket. Eftersom det enligt kommissionens beslut 2019/1597 räcker med uppskattade siffror bedöms dock en obligatorisk rapporteringsskyldighet som allt för ingripande i förhållande till syftet. Det lämpligaste tillvägagångssättet bedöms i stället vara att Naturvårdsverket även fortsättningsvis samlar in uppgifter om icke-kommunalt livsmedelsavfall genom enkäter och intervjuer etc. För att säkerställa kvaliteten på underlaget bör det dock införas en skyldighet att lämna ut uppgifter på begäran. I avsnitt 4 föreslås att en sådan skyldighet ska införas.

8 Rapportering av förpackningar, förpackningsavfall och returpapper

8.1 De EU-rättsliga kraven

Genom direktivet om ändring av förpackningsdirektivet har det införts krav på att medlemsstaterna för varje kalenderår ska rapportera om genomförandet av direktivets mål för materialåtervinning och uppgifter om åter-

användbara förpackningar till kommissionen (artikel 12.3a i förpackningsdirektivet). Uppgifterna ska rapporteras i det format som fastställts av kommissionen (artikel 12.3a i förpackningsdirektivet).

Kommissionen har genom beslut 2005/270/EG om fastställande av tabellformat för databssystemet enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 94/62/EG om förpackningar och förpackningsavfall (beslut 2005/270) fastställt tabellformaten för att rapportera uppgifter i enlighet med artikel 12 i förpackningsdirektivet samt regler för beräkning, kontroll och rapportering av uppgifter i enlighet med direktivet. Beslutet har ändrats genom genomförandebeslut (EU) 2019/665 av den 17 april 2019. Ändringarna innebär att det krävs fler uppgifter än de som tidigare har rapporterats. Medlemsstaterna ska rapportera uppgifter om generering och behandling av förpackningsavfall och om återanvändbara förpackningar i de format som anges i beslutet (artikel 9.1 i beslut 2005/270).

8.2 Förpackningsavfall som samlas in i ett land och behandlas i ett annat

Förslag: Skyldigheten för den som driver ett insamlingssystem att lämna uppgifter till Naturvårdsverket utökas så att uppgifter även ska lämnas om den mängd förpackningsavfall som

- skickats till ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet för behandling,
- exporterats från Sverige till ett land utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet för behandling, och
- behandlats i Sverige och den mängd av detta avfall som har samlats in utanför Sverige.

Uppgifterna om avfall som skickats till en annan medlemsstat eller exporterats ska specificeras med uppgift om hur detta avfall har behandlats.

Uppgifterna som den som driver ett insamlingssystem ska lämna till Naturvårdsverket om förpackningsavfall ska specificeras i förpackningsmaterial.

Skälen för förslaget: Enligt förpackningsdirektivet får förpackningsavfall som skickas till en annan medlemsstat för materialåtervinning endast tillgodoräknas av den medlemsstat där förpackningsavfallet samlades in när det gäller uppnåendet av direktivets materialåtervinningsmål (artikel 6a.7).

Förpackningsavfall som exporterats från unionen får endast tillgodoräknas av den medlemsstat där förpackningsavfallet samlades in under förutsättning att ett flertal villkor är uppfyllda (artikel 6a.8 i förpackningsdirektivet och artikel 4.1 i beslut 2005/270).

I rapporteringen ska anges den mängd förpackningsavfallsmaterial som har materialåtervunnits i andra medlemsstater respektive utanför EU (tabell 1 i beslut 2005/270).

Beslut 2005/270 har upptagits på förteckningen över rättsakter som är relevanta för EES. Termen medlemsstat bör därför förstås så att EES-stater ska anses vara medlemsstater och inte tredjeländer.

Medlemsstaterna ska för varje kalenderår rapportera uppgifter om genomförandet av bestämmelserna i förpackningsdirektivet om mål för materialåtervinning (artikel 12.3a i förpackningsdirektivet). I direktivet finns olika mål för förpackningsavfall av olika material. Rapportering ska ske i det tabellformat som fastställts i beslut 2005/270. I detta beslut (artikel 9 och tabell 1) anges att rapporteringen ska ske för respektive förpackningsmaterial (plast, trä, metall [totalt], järnbaserad metall, aluminium, glas, papper och kartong samt annat material).

I förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar (förpackningsförordningen) finns i dag bestämmelser om att den som driver ett insamlingssystem årligen ska lämna uppgifter till Naturvårdsverket om den mängd förpackningsavfall som samlats in, behandlats i Sverige och transporterats till ett annat land för behandling och behandlats i ett annat land (62 §). Det finns även krav på att den som samlar in förpackningsavfall från yrkesmässiga verksamheter ska lämna motsvarande uppgifter (68 § 1 b). Det finns dock inget krav på att uppgifter ska lämnas om mängden förpackningsavfall som skickats till ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) för behandling respektive exporterats från Sverige till ett land utanför EES för behandling.

Mot bakgrund av kraven på rapportering till kommissionen bör det ställas krav i förpackningsförordningen på att den som driver ett insamlingssystem ska lämna uppgift om den mängd förpackningsavfall som skickats till ett annat land inom EES för behandling, exporterats från Sverige till ett land utanför EES samt behandlats i Sverige och samlats in utanför Sverige. Det bör krävas att uppgifterna om avfall som skickats till ett annat land inom EES eller exporterats från EES ska specificeras med uppgift om hur detta avfall har behandlats.

I förpackningsförordningen finns i dag bestämmelser om att den som driver ett insamlingssystem och den som samlar in förpackningsavfall från yrkesmässiga verksamheter ska lämna uppgifter om den mängd avfall som behandlats i Sverige (62 § 2 b). Det finns dock inget krav på att uppgifter ska lämnas om hur stor mängd av detta avfall som har samlats in utanför Sverige. Eftersom förpackningsavfall som materialåtervinns endast får tillgodoräknas den medlemsstat där det samlades in behöver uppgifter om detta samlas in.

8.3 Uppgifter om mängden förpackningsavfall och returpapper som samlats in i respektive kommun

Förslag: Skyldigheten för den som driver ett insamlingssystem att lämna uppgifter till Naturvårdsverket utökas så att uppgifter även ska lämnas om mängden förpackningsavfall respektive returpapper som samlats in i respektive kommun.

Skälen för förslaget: Som anges i avsnitt 6 har det genom direktivet om ändring av avfallsdirektivet införts avfallshanteringsmål för kommunalt avfall (artikel 11.2 c i avfallsdirektivet). Målen innebär att medlemsstaterna i syfte att närma sig en europeisk cirkulär ekonomi med en hög nivå av

resurseffektivitet ska vidta alla nödvändiga åtgärder som är avsedda att uppnå att förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ska öka till minst 55 viktprocent senast 2025 och minst 60 viktprocent senast 2030.

Förpackningsavfall är kommunalt avfall. Avfallskategorin 15 01 förpackningar (även förpackningsavfall som anges i 20 01 men som har samlats in separat) är kommunalt avfall. Även avfallskategorin 20 01 01 är kommunalt avfall (jämför skäl 10 i direktivet om ändring av avfallsdirektivet).

Mot bakgrund av de nya målen för förberedelse för återanvändning av kommunalt avfall (artikel 11.2 c–e i avfallsdirektivet) bör skyldigheten att rapportera utformas så att det är möjligt att följa upp hanteringen av detta på kommunal nivå, trots att detta inte krävs för rapporteringen till kommissionen.

Insamlingssystemen och de som samlar in avfall från verksamhetsutövare utan att behöva tillstånd ska årligen lämna uppgifter till Naturvårdsverket om den mängd förpackningsavfall respektive returpapper som samlats in (62 § och 68 § 1 b förpackningsförordningen och 27 § och 32 § 1 b förordningen (2018:1463) om producentansvar för returpapper [returpappersförordningen]).

Som framgår i avsnitt 6 föreslår Naturvårdsverket i Fördjupad utvärdering av miljömålen 2019 ett nytt etappmål om kommunalt avfall. Naturvårdsverket föreslår att regeringen fattar beslut om ett nytt etappmål om avfall som innebär att förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall 2025 ska utgöra minst 55 viktprocent, 2030 minst 60 viktprocent och 2035 minst 65 viktprocent. Förslagets nivåer och årtal är i överensstämmelse med målen i avfallsdirektivet.

Varje kommun ska ha en avfallsplan (15 kap. 41 § miljöbalken). Avfallsplanerna ska innehålla ett särskilt avsnitt om förpackningar och platser för insamling av förpackningsavfall. Planen ska även innehålla uppgifter om åtgärder för att förebygga att förpackningsavfall uppstår och åtgärder för att främja återanvändning av förpackningar (76 a § avfallsförordningen). Avfallsplanen ska för avfall som kommunen inte ansvarar för innehålla översiktliga uppgifter om avfallsmängder och om hur detta avfall hanteras enligt avfallshierarkin (12 § Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall NFS 2017:2).

Om skyldigheten för insamlingssystemen och de som samlar in avfall från verksamhetsutövare utan att behöva tillstånd utökas till en skyldighet att lämna uppgifter om de mängder förpackningsavfall och respektive returpapper som samlats in i de olika kommunerna får kommunerna möjlighet att hämta dessa uppgifter från Naturvårdsverket. Kommunerna kan då använda uppgifterna bland annat för att följa upp målen om kommunalt avfall på kommunal nivå eller för arbetet med den kommunala avfallsplanen. Mot bakgrund av detta bör det införas en skyldighet för insamlingssystemen att lämna uppgifter till Naturvårdsverket om den mängd förpackningsavfall respektive returpapper som samlats in i respektive kommun.

8.4 Insamling av uppgifter genom enkäter eller e-blanketter

Förslag: Producenter och de som yrkesmässigt driver system för återanvändning av förpackningar ska på Naturvårdsverkets begäran lämna de uppgifter som myndigheten behöver för att rapportera i enlighet med förpackningsdirektivet. Från och med 2021 ska detta även gälla de som driver ett insamlingsystem. Uppgifterna ska lämnas inom den tid och på det sätt som Naturvårdsverket anger.

Skälen för förslaget: Som anges ovan innebär direktivet om ändring av förpackningsdirektivet och ändringarna av beslut 2005/270/EG nya krav på rapportering av uppgifter om förpackningar och förpackningsavfall.

Naturvårdsverket arbetar med att utveckla nya tekniska lösningar bland annat för att hantera de uppgifter som ska samlas in och rapporteras enligt förpackningsdirektivet. Det måste dock vara möjligt för Naturvårdsverket att samla in uppgifter även innan dessa lösningar är färdigställda. För att det ska vara möjligt att samla in de uppgifter som behövs för att rapportera till kommissionen behöver Naturvårdsverket kunna inhämta uppgifter även på annat sätt än genom att meddela föreskrifter om en rapporteringskyldighet för aktörerna. Naturvårdsverket samlar i dag in uppgifter via enkäter eller e-blanketter. Denna möjlighet bör finnas även fortsättningsvis. Möjligheten att samla in uppgifter om förpackningar och förpackningsavfall via enkäter eller e-blanketter är i dag inte författningsreglerad. Detta innebär att de aktörer som får enkäten inte har någon skyldighet att svara på den (se vidare avsnitt 4). Det bör därför införas en bestämmelse om att producenter och de som yrkesmässigt driver system för återanvändning av förpackningar har en skyldighet att lämna de uppgifter som Naturvårdsverket behöver för rapportering enligt förpackningsdirektivet. Efter som de tillståndspliktiga insamlingsystemen ska börja samla in förpackningsavfall 2021 så bör en ändring av bestämmelsen göras från och med den 1 januari 2021 som innebär att även den som driver ett insamlingsystem omfattas av en sådan skyldighet. Uppgifterna bör lämnas inom den tid och på det sätt som Naturvårdsverket anger.

8.5 Rapportering om återanvändbara förpackningar som släpps ut på den svenska marknaden

Förslag: Skyldigheten för producenter att lämna uppgifter till Naturvårdsverket utökas så att uppgifter även ska lämnas om hur stor mängd av de förpackningar som producenten har tillhandahållit eller släppt ut på den svenska marknaden som är konsumentförpackningar, återanvändbara förpackningar och återanvändbara konsumentförpackningar.

Uppgifterna om de förpackningar som släppts ut på marknaden ska specificeras i förpackningsmaterial.

Skälen för förslaget: Genom de ändringar som gjorts i förpackningsdirektivet har det införts en skyldighet för medlemsstaterna att rapportera uppgifter om återanvändbara förpackningar (artikel 12.3a i förpackningsdirektivet). Medlemsstaterna ska rapportera uppgifter om återanvändbara förpackningar i de format som anges i kommissionens beslut 2005/270 (artikel 9 och tabell 3 i kommissionens beslut 2005/270). Detta innebär krav på att lämna uppgifter om den mängd konsumentförpackningar som släpps ut på marknaden för första gången och den mängd återanvändbara förpackningar som släpps ut på marknaden för första gången. Av uppgifterna om de återanvändbara förpackningarna ska framgå hur stor delmängd som är återanvändbara konsumentförpackningar.

Medlemsstaterna ska för varje kalenderår rapportera uppgifter om återanvändbara förpackningar (artikel 12.3 a i förpackningsdirektivet). Rapportering ska ske i det tabellformat som fastställts i beslut 2005/270. I detta beslut (artikel 9 och tabell 3) anges att rapporteringen om återanvändbara förpackningar ska ske för respektive förpackningsmaterial (plast, trä, metall [totalt], järnbaserad metall, aluminium, glas, papper och kartong samt annat material).

Enligt förpackningsförordningen ska producenterna lämna uppgifter om de förpackningar som släppts ut på marknaden till Naturvårdsverket (73 §). Denna skyldighet bör utvidgas så att Naturvårdsverket får de uppgifter som behövs för rapporteringen.

8.6 Naturvårdsverkets rätt att meddela föreskrifter

Förslag: Naturvårdsverket ska få meddela föreskrifter om vilka uppgifter som enligt förordningen ska lämnas till Naturvårdsverket av producenter och de som driver tillståndspliktiga insamlingssystem och om skyldighet att lämna uppgifter om avfall, avfallshantering och avfallsförebyggande åtgärder som behövs för att uppfylla skyldigheter i enlighet med förpackningsdirektivet. Naturvårdsverket ska även få meddela föreskrifter om hur uppgifterna ska lämnas.

Skälen för förslaget: Genom direktivet om ändring av förpackningsdirektivet har det införts mer detaljerade bestämmelser om regler för beräkning av uppnåendet av målen (artikel 6a i förpackningsdirektivet). Beräkningen kan göras på olika sätt och beroende på hur medlemsstaten väljer att göra beräkningen kan det finnas behov av olika uppgifter. Exempel på detta är att medlemsstaterna får beakta mängden träförpackningar som repareras för återanvändning vid beräkning av målen (artikel 5.3 i förpackningsdirektivet). Ett annat exempel är att medlemsstaterna får räkna in materialåtervinning av metaller som sorterats ut efter förbränning av avfall (artikel 6a.6 i förpackningsdirektivet).

Det är Naturvårdsverket som ska rapportera till kommissionen i enlighet med förpackningsdirektivet (74 § förpackningsförordningen). I denna uppgift ingår att göra de vägval som krävs för att fullgöra rapporteringen. Mot bakgrund av dessa val kan det finnas behov av mer detaljerade uppgifter i vissa avseenden. Naturvårdsverket bör därför få möjlighet att meddela föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas till Naturvårdsverket av producenter och de som driver tillståndspliktiga insamlingssystem.

Naturvårdsverket bör också få möjlighet att meddela föreskrifter om skyldighet att lämna uppgifter om avfall, avfallshantering och avfallsförebyggande åtgärder som behövs för att uppfylla skyldigheter enligt förpackningsdirektivet. Detta kan utöver skyldigheter att samla in uppgifter som ska rapporteras till kommissionen även innefatta uppgifter till databasen om förpackningar och förpackningsavfall. I promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet föreslås att det införs en skyldighet för Naturvårdsverket att se till att det finns en sådan databas.

Naturvårdsverket bör få möjlighet att meddela föreskrifter om hur uppgifterna till verket ska lämnas. Som nämns ovan arbetar Naturvårdsverket med att utveckla nya tekniska lösningar för att hantera uppgifter som ska samlas in och det bör därför finnas en möjlighet att anpassa insamlingen av uppgifter till den utvecklingen.

8.7 Rapporteringsskyldighet för retursystemen

Förslag: Den som driver ett retursystem ska senast den 31 mars varje år till Naturvårdsverket lämna uppgifter motsvarande de som ska lämnas av de tillståndspliktiga insamlingssystemen. Med förpackningsavfall ska i förordningen om retursystem för plastflaskor och metallburkar avses plastflaskor och metallburkar som är avfall.

Naturvårdsverket ska få meddela föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas och hur uppgifterna ska lämnas.

Skälen för förslaget: Förordningen (2005:220) om retursystem för plastflaskor och metallburkar (retursystems-förordningen) innehåller inga bestämmelser om rapportering. Enligt övergångsbestämmelserna till förpackningsförordningen ska producenter fram till och med 2020 till Naturvårdsverket lämna uppgifter till Naturvårdsverket (punkt 13 i övergångsbestämmelserna och 31 § förordningen [2006:1273] om producentansvar för förpackningar).

Eftersom även de förpackningar som ska ingå i ett godkänt retursystem omfattas av förpackningsdirektivet bör det införas en skyldighet för den som driver ett retursystem som godkänts enligt retursystems-förordningen att lämna motsvarande uppgifter som den som driver ett insamlingssystem som godkänts enligt förpackningsförordningen (62 § förpackningsförordningen).

Den nya bestämmelsen om rapporteringsskyldighet innebär att det finns ett behov av att ange vilket avfall som ska omfattas av skyldigheten. Det bör därför anges vad som avses med förpackningsavfall i förordningen.

Naturvårdsverket bör få möjlighet att meddela föreskrifter om vilka uppgifter som den som driver ett retursystem ska lämna till Naturvårdsverket och hur uppgifterna ska lämnas.

9 Rapportering av elavfall

9.1 Skyldighet för Naturvårdsverket att lämna uppgifter om elavfall till kommissionen

Förslag: Naturvårdsverket ska även i fortsättningen ansvara för den rapportering som ska göras till kommissionen enligt direktivet om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning (WEEE).

Naturvårdsverket ska i sitt register över elavfall och elutrustning som släppts ut på den svenska marknaden ange hur stor mängd elavfall som har bortskafts. Uppgifterna om mängder i registret ska avse avfallets vikt och specificeras i kategorier av elutrustning.

Skälen för förslaget: Genom direktivet om ändring av direktiv (2012/19/EU) om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning (WEEE-direktivet) har en bestämmelse om skyldighet för medlemsstaterna att lämna information till kommissionen om genomförandet av direktivet tagits bort (artikel 16.5 i WEEE-direktivet före ändringarna). Bestämmelsen har ersatts med en ny rapporterings-skyldighet (artikel 16.6). Enligt den nya bestämmelsen ska medlemsstaterna rapportera uppgifter för varje kalenderår om vilka kvantiteter och kategorier av elutrustning som släppts ut på deras marknader, samlats in genom alla kanaler, återvunnits, förberetts för återanvändning, och materialåtervunnits inom medlemsstaten samt om separat insamlat exporterat elavfall, uttryckt i vikt. Uppgifterna ska rapporteras i det format som ska fastställas av kommissionen i en genomförandeakt. Någon sådan har dock ännu inte beslutats. De rapporterade uppgifterna ska åtföljas av en kvalitetskontrollrapport (artikel 16.7). I förordningen om producentansvar för elutrustning (elavfallsförordningen) anges att Naturvårdsverket ska rapportera till kommissionen enligt den tidigare bestämmelsen i WEEE-direktivet (71 §). Bestämmelsen bör ändras så att Naturvårdsverkets rapporteringsskyldighet avser den nya bestämmelsen om medlemsstaternas rapportering av elutrustning och elavfall. Naturvårdsverket inhämtar uppgifter för rapporteringen till kommissionen genom den rapportering som sker av insamlingssystem och producenter.

I bilaga X till WEEE-direktivet anges vilken information som ska rapporteras till kommissionen. Uppgifterna inkluderar bl.a. den mängd elavfall som har bortskafts. Det anges även att uppgifterna ska anges i vikt och specificeras i kategorier av elutrustning. Det finns ett krav i förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning att Naturvårdsverket ska sammanställa uppgifter om elutrustning och elavfall i ett register (64 och 65 §§). Syftet med registret är bl.a. att ligga till grund för rapporteringen till kommissionen. I bestämmelsen finns dock inte något krav på att registret ska inkludera mängden bortskaftat elavfall eller att mängderna ska anges i vikt. Eftersom dessa uppgifter ska ingå i rapporte-

ringen bör en bestämmelse om att dessa uppgifter ska antecknas i registret införas.

9.2 Skyldighet för ett tillståndspliktigt insamlings-system att lämna uppgifter om elavfall

Förslag: Tillståndspliktiga insamlingssystem ska varje år lämna uppgifter till Naturvårdsverket om hur stor mängd konsumentelavfall som har samlats in i respektive kommun under föregående år.

Skälen för förslagen: Som anges i avsnitt 6 har det införts nya återvinningsmål för kommunalt avfall (artikel 11.2 c–e). Målen innebär att medlemsstaterna i syfte att närma sig en europeisk cirkulär ekonomi med en hög nivå av resurseffektivitet ska vidta nödvändiga åtgärder för att uppnå att förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ska öka till minst 55 viktprocent senast år 2025, minst 60 viktprocent senast år 2030 och minst 65 viktprocent senast år 2035.

I förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning anges att konsumentelavfall är elutrustning som normalt sätt finns i hushåll och som har blivit avfall. Konsumentelavfall är således kommunalt avfall. För att kommunen ska kunna följa upp hur man ligger till i förhållande till målen för kommunalt avfall bör kommunen få tillgång till uppgifter om konsumentelavfall. Insamling av konsumentelavfall sker i dag genom insamlingssystem som är tillståndspliktiga enligt förordningen om producentansvar för elutrustning. Allt konsumentelavfall som de tillståndspliktiga insamlingssystemen hanterar är kommunalt avfall och ska därför ingå i beräkningen av återvinningsmålen. Insamlingssystemen är skyldiga att lämna uppgifter till Naturvårdsverket om hur stor mängd konsumentelavfall som har samlats in under föregående år (56 § elutrustningsförordningen). Uppgifterna behöver dock inte vara specificerade per kommun eftersom sådan information inte krävs i rapporteringen till kommissionen. Mot bakgrund av direktivets nya mål bör det dock införas en skyldighet för insamlingssystemen att specificera uppgifterna så att det framgår hur stora mängder konsumentelavfall som har samlats in och behandlats i respektive kommun. På så sätt får kommunerna möjlighet att inhämta dessa uppgifter från Naturvårdsverket för att kunna följa upp hur kommunen ligger till i förhållande till målen. Uppgifterna kan även användas i arbetet med den kommunala avfallsplanen.

Medlemsstaterna ska enligt WEEE-direktivet samla in information om vilka kvantiteter och kategorier av elutrustning som släppts ut på deras marknader, samlats in genom alla kanaler och behandlats och rapportera till kommissionen (artikel 16.4 och 16.6). WEEE-direktivet har införlivats i EES-avtalet. Termen medlemsstat bör därför förstås så att EES-stater ska anses vara medlemsstater och inte tredjeländer.

10 Uttjänta bilar

Förslag: Naturvårdsverket ska rapportera till kommissionen i enlighet med direktivet om uttjänta bilar. Naturvårdsverket får meddela föreskrifter som vilka uppgifter som producenterna ska lämna till Naturvårdsverket och hur uppgifterna ska lämnas.

Skälen för förslagen: Genom direktivet om ändring av direktivet om uttjänta fordon har en bestämmelse om att medlemsstaterna vart tredje år skulle skicka en rapport till kommissionen om genomförandet av direktivet tagits bort (artikel 9.1). I stället har det införts en ny bestämmelse om att medlemsstaterna för varje kalenderår ska rapportera uppgifter om genomförandet av målen för återanvändning och återvinning för uttjänta fordon till kommissionen (artikel 9.1a). Målen innebär att minst 95 procent av bilens vikt återanvändas eller återvinnas, varav minst 85 procent av bilens vikt ska utgöras av återanvändning eller materialåtervinning (artikel 7.2). Målen har genomförts i förordningen (2007:185) om producentansvar för bilar (6 §). Uppgifterna ska rapporteras i det format som fastställs av kommissionen.

I förordningen om producentansvar för bilar anges att Naturvårdsverket ska fullgöra de uppgifter i fråga om rapportering till kommissionen som framgår av artikel 9.1 i direktivet om uttjänta bilar (14 §). Eftersom denna punkt i direktivet har upphävts och en ny rapporteringsskyldighet införts i behöver förordningen ändras. Det bör anges att Naturvårdsverket ska fullgöra de uppgifter om rapportering som framgår av artikel 9 i direktivet.

I förordningen om producentansvar för bilar anges att producenterna årligen ska lämna uppgifter till Naturvårdsverket som Naturvårdsverket behöver för kontroll av att återvinnings- och återanvändningsmålen nås samt för att kunna rapportera till kommissionen (13 §). I dag får Naturvårdsverket meddela de föreskrifter som behövs för verkställigheten av bestämmelsen (17 §). Utan föreskrifter eller närmare anvisningar från Naturvårdsverket kan dock en producent inte veta vad som ska rapporteras. Om föreskrifter meddelas kan de därför inte anses vara verkställighetsföreskrifter. Det bör därför införas ett bemyndigande för Naturvårdsverket att meddela föreskrifter om vilka uppgifter som producenterna ska lämna.

11 Rapportering av spillolja

Bedömning: Den nya skyldigheten i avfallsdirektivet för medlemsstaterna att rapportera uppgifter om spilloljor kan tillgodoses genom att Naturvårdsverket hämtar uppgifter från avfallsregistret.

Skälen för bedömningen: Genom direktivet om ändring i avfallsdirektivet har det i avfallsdirektivet införts en skyldighet för medlemsstaterna

att för varje kalenderår till kommissionen rapportera uppgifter om vilka mineralbaserade eller syntetiska smörjoljor eller oljor för industriella ändamål som släppts ut på marknaden samt om spilloljor som samlats separat eller behandlats (artikel 37.4). Uppgifterna ska rapporteras i det format som fastställts av kommissionen (artikel 37.7 i avfallsdirektivet). Kommissionen har i beslut 2019/1004 fastställt format för rapporteringen av oljorna (artikel 7 och bilaga 5).

Spilloljor är farligt avfall. Naturvårdsverket har i redovisningen Rättsliga förutsättningar för en ändamålsenlig avfallsstatistik och en digital lösning för spårbarhet av farligt avfall lämnat förslag på en skyldighet för de aktörer som hanterar farligt avfall att lämna uppgifter om hanteringen i en digital lösning som Naturvårdsverket anvisar. Genom detta system kommer Naturvårdsverket att få uppgifter om vilka spilloljor som har samlats in separat och behandlats.

Uppgifterna om oljor som har släppts ut på marknaden kommer Naturvårdsverket att inhämta på annat sätt och det finns inget behov av ytterligare bestämmelse om rapportering av uppgifter.

Naturvårdsverket ska enligt förslaget i redovisningen få rätt att meddela föreskrifter om de uppgifter som ska antecknas. Med stöd av detta bemyndigande kan Naturvårdsverket meddela föreskrifter om skyldighet att lämna de uppgifter om spillolja som behövs för rapporteringen enligt avfallsdirektivet.

12 Rapportering enligt batteridirektivet

Förslag: Naturvårdsverkets skyldighet att rapportera till kommissionen i enlighet med artikel 22 i batteridirektivet utgår.

Skäl för förslaget: Genom direktivet om ändring av batteridirektivet har en bestämmelse om en skyldighet för medlemsstaterna att vart tredje år överlämna en rapport till kommissionen om genomförandet av batteridirektivet (artikel 22) utgått.

I förordningen om producentansvar för batterier anges att Naturvårdsverket ska fullgöra de uppgifter i fråga om rapportering som framgår av artiklarna 10, 12 och 22 i batteridirektivet (29 §). Mot bakgrund av ändringen i direktivet bör bestämmelsen ändras på ett sätt som innebär att skyldigheten att rapportera enligt artikel 22 utgår.

13 Upphävande av förordningen (2000:208) om producentansvar för glödlampor och vissa belysningsarmaturer.

Förslag: Förordningen (2000:208) om producentansvar för glödlampor och vissa belysningsarmaturer upphävs.

Skälen för förslaget: Förordningen om producentansvar för glödlampor och vissa belysningsarmaturer innebär ett ansvar för att hantera avfall som utgörs av glödlampor och belysningsarmaturer som tillverkats för att användas i hushåll. Belysningsarmaturerna omfattas av förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning. För att undvika en dubbelreglering bör därför producentansvaret för sådana belysningsarmaturer tas bort från förordningen om producentansvar för glödlampor och vissa belysningsarmaturer. I kommissionens förordning (EG) nr 244/2009 av den 18 mars 2009 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/32/EG när det gäller ekodesignkrav för rundstrålande lampor för hushållsbruk infördes ekodesignkrav på belysningsprodukter för hushåll. Det innebär i praktiken att glödlampor började fasas ut från marknaden eftersom dessa lampor inte hade förutsättningar att uppfylla de nya kraven. Det gör att ett producentansvar för glödlampor inte längre behövs. Av ovan nämnda skäl bör därför förordningen upphävas.

14 Miljösanktionsavgifter

14.1 Regler i avfallsdirektivet och i nationell rätt

Enligt avfallsdirektivet ska medlemsstaterna vidta de åtgärder som är nödvändiga för att förbjuda att avfall överges, dumpas eller hanteras på ett okontrollerat sätt, inklusive nedskräpning. Medlemsstaterna ska fastställa sanktioner vid överträdelser av bestämmelserna i avfallsdirektivet och vidta erforderliga åtgärder för att se till att de verkställs. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande (artikel 36).

I svensk rätt regleras miljösanktionsavgifter i 30 kap. miljöbalken och i förordningen om miljösanktionsavgifter. Regeringen får meddela föreskrifter om att en särskild avgift (miljösanktionsavgift) ska betalas av den som åsidosätter bestämmelser i miljöbalken, föreskrifter som har meddelats med stöd av balken eller bestämmelser i EU-förordningar inom balkens tillämpningsområde (30 kap. 1 § 3 miljöbalken). Avgiftens storlek ska framgå av föreskrifterna.

En grundläggande skillnad mellan miljösanktionsavgifter och straffrättsliga sanktioner är att det straffrättsliga ansvaret uppkommer först om en gärning begås med uppsåt eller, om det är särskilt föreskrivet, av oakt-samhet. Miljösanktionsavgiften ska tas ut även om överträdelsen inte har skett uppsåtligt eller av oakt-samhet. Avgiften behöver dock inte tas ut om det vore oskäligt med hänsyn till sjukdom, att överträdelsen berott på en omständighet som inte kunnat förutses eller vad den avgiftsskyldige gjort för att undvika en överträdelse. Vidare behöver avgiften inte tas ut om det vore oskäligt med hänsyn till att överträdelsen har föranlett straff enligt bestämmelserna i 29 kap. miljöbalken (30 kap. 2 §). Det är tillsyns-myndigheten som beslutar om miljösanktionsavgift. Ett sådant beslut kan överklagas till mark- och miljödomstol (30 kap. 3 och 7 §§ miljöbalken). Systemet med miljösanktionsavgifter är utformat för att beivra överträdel-ser av mindre allvarligt slag genom ett snabbt, tydligt, enkelt och schablo-

niserat förfarande. Mer komplicerade och svårutredda ärenden lämpar sig därför mindre väl för denna sanktionsform. Meningen är att systemet ska bidra till en hög standard i miljöpåverkande verksamhet och till att miljöreglerna får ett effektivt genomslag (prop. 2005/06:182 s. 34 f.).

Miljösanktionsavgiften ska uppgå till minst 1 000 och högst 1 000 000 kronor. När avgiftens storlek bestäms, ska hänsyn tas till överträdelsens allvar och betydelsen av den bestämmelse som överträdelsen avser (30 kap. 1 § andra stycket miljöbalken). Med överträdelsens allvar menas de objektiva omständigheterna, exempelvis överträdelsens omfattning och varaktighet. Med betydelsen av den bestämmelse som överträdelsen avser menas bestämmelsens skyddsintresse. Om en bestämmelse syftar till att skydda människors hälsa eller miljön bör man se allvarligare på en överträdelse än om den syftar till att skydda exempelvis estetiska intressen (prop. 1997/98:45, del 1, s. 538 f.).

I detta avsnitt behandlas frågan om miljösanktionsavgifter bör införas för överträdelser av vissa bestämmelser som föreslås i denna promemoria, i promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet eller i Naturvårdsverkets redovisning Rättsliga förutsättningar för en ändamålsenlig avfallsstatistik och en digital lösning för spårbarhet av farligt avfall. Ytterligare överväganden kan behövas när myndighetsföreskrifter som genomför de reviderade direktiven finns på plats.

14.2 Förbudet att lämna avfall till någon som saknar tillstånd eller inte har gjort de anmälningar som krävs

Förslag: Straffbestämmelsen i miljöbalken om att den som för transport lämnar avfall till någon som inte har det tillstånd som krävs för en sådan transport döms till böter, tas bort.

En miljösanktionsavgift ska kunna tas ut av den som lämnar avfall, som har hanterats eller producerats i eller i samband med en yrkesmässig verksamhet, till någon annan än kommunen eller den som kommunen har anlitat och som inte har gjort de anmälningar eller har de tillstånd som krävs för hanteringen. Avgiften ska vara 30 000 kronor.

Skälen för förslaget

Förbudet att lämna avfall till någon som inte får hantera avfallet

Enligt avfallsförordningen får avfall som har uppkommit eller hanterats i en yrkesmässig verksamhet endast lämnas till någon som har gjort de anmälningar eller har de tillstånd som krävs för hantering av avfallet. Den som lämnar avfallet ska också kontrollera att mottagaren har de tillstånd eller har gjort de anmälningar som krävs (53 § första stycket). Kontrollskyldigheten gäller inte för avfall som lämnas till kommunen eller den som kommunen har anlitat (53 § andra stycket). En sådan mottagare får således förutsättas ha de tillstånd eller ha gjort de anmälningar som krävs. I promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet föreslås en ändring av bestämmelsen som innebär att den omfattar avfall

som har hanterats i eller producerats i eller i samband med en yrkesmässig verksamhet.

En miljöstraffavgift är en lämplig, proportionerlig och effektiv åtgärd

Att avfall inte lämnas för behandling eller annan hantering till någon som inte har gjort de anmälningar eller har de tillstånd som krävs är av grundläggande vikt för ett effektivt och fungerande system där hanteringen av avfall kan kontrolleras och spåras samt illegal verksamhet med avfall kan förebyggas. En överträdelse är relativt enkel att konstatera för berörda tillsynsmyndigheter och kräver inte några omfattande utredningsåtgärder.

En miljöstraffavgift framstår som en lämplig, proportionerlig och effektiv åtgärd i fråga om denna skyldighet och bör kunna bidra till att åstadkomma ett effektivt system där regelbundenhet till skydd för människors hälsa och miljön kan uppnås.

Straffbestämmelsen i miljöbalken och dubbelprövningsförbudet

Att lämna avfall, som har hanterats eller producerats i en yrkesmässig verksamhet eller i samband med en sådan verksamhet, till någon som saknar de tillstånd som krävs omfattas dock delvis av en straffbestämmelse i miljöbalken. Den som bryter mot en föreskrift som regeringen har meddelat genom att för transport lämna avfall till den som inte har det tillstånd som krävs för en sådan transport döms till böter (se 29 kap. 9 § första stycket 15 miljöbalken och förslaget till ändring av den bestämmelsen i promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet). Regeringen har i fråga om denna bestämmelse tidigare uttalat att straffbestämmelsen bör finnas kvar men förtydligas till att avse situationer där avfall lämnas till någon som inte har erforderligt tillstånd för sådan transportverksamhet samt att det är dessa fall som har störst betydelse för miljön (prop. 2005/06:812 s. 115). Frågan är därför om det bör införas en miljöstraffavgift vid sidan av denna bestämmelse eller om straffbestämmelsen bör utgå.

Att ett visst agerande omfattas av två olika sanktionssystem är i sig inte problematiskt i förhållande till det s.k. dubbelprövningsförbudet (jfr. artikel 4.1 i det sjunde tilläggsprotokollet till Europakonventionen, artikel 50 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna samt 30 kap. 9 § och 45 kap. 1 § rättegångsbalken). Konflikten uppstår först när samma gärning är föremål för prövning i båda systemen. När ett agerande omfattas av två sanktionssystem måste berörda myndigheter handlägga ärendet med hänsyn till reglerna om dubbelprövningsförbudet och t.ex. välja vilken typ av sanktion som ska påföras. Straffansvar ska inte dömas ut om en gärning är att anse som ringa (29 kap. 11 § första stycket). Det finns även en åtalsprövningsregel som innebär att om gärningen kan föranleda miljöstraffavgift och inte kan antas föranleda annan påföljd än böter, får åtal endast väckas om det är påkallat från allmän synpunkt (29 kap. 11 § fjärde stycket). Dessa bestämmelser blir vägledande för vilket sanktionssystem som ska väljas i det enskilda fallet.

Straffbestämmelsen bör upphävas och ersättas av en miljöstraffavgift

För straffrättsligt ansvar förutsätts, till skillnad från vid påförande av en miljöstraffavgift, uppsåt eller oaktsamhet. Åtal enligt den aktuella straffbestämmelsen kan endast bli aktuellt när avfall uppsåtligt eller av oaktsamhet lämnas för transport till någon som saknar det tillstånd som krävs för transporten och gärningen dels inte är att anse som ringa, dels det är påkallat från allmän synpunkt att åtal väcks. Den påföljd som kan komma i fråga är böter. En miljöstraffavgift förutsätter inte uppsåt eller oaktsamhet och skulle omfatta behandling och annan hantering än transport av någon annan än kommunen eller den som kommunen anlitar. Vidare skulle den inte enbart omfatta situationen att avfall lämnas till den som saknar tillstånd utan även att avfall lämnas till någon som är anmälningspliktig för verksamheten och inte har gjort de anmälningar som krävs. Det framstår som effektivare att beivra de aktuella överträdelseerna med en miljöstraffavgift. I de fall när agerandet utgör en omständighet som t.ex. är ett led i en mer organiserad olaglig avfallstransportverksamhet eller ingår som ett led i annat otillåtet förfarande enligt 29 kap. miljöbalken kan straffansvar, vid uppsåtligt eller oaktsamt agerande, i stället komma i fråga enligt bestämmelserna i 29 kap. miljöbalken (t.ex. 29 kap. 4 a §). Om ett agerande har föranlett straff enligt bestämmelserna i 29 kap. miljöbalken hindrar reglerna om dubbelprövningsförbudet att en miljöstraffavgift påförs för samma gärning. Det finns då även stöd i förordningen om miljöstraffavgifter att låta bli att ta ut en miljöstraffavgift (30 kap. 2 §).

Den nu aktuella straffbestämmelsen bör därför upphävas och ersättas av en miljöstraffavgift. En sådan avgift bör kunna tas ut av den som lämnar avfall, som har hanterats eller producerats i en yrkesmässig verksamhet eller i samband med en sådan verksamhet, till någon annan än kommunen eller den som kommunen har anlitat och som inte har gjort de anmälningar eller har de tillstånd som krävs för hanteringen. Med hänsyn till överträdelsens allvar och vikten av att se till att avfall inte lämnas för behandling eller annan hantering till någon som saknar tillstånd eller inte har gjort de anmälningar som krävs bör avgiftens storlek bestämmas till 30 000 kronor.

14.3 Försenad rapportering till avfallsregistret

Förslag: En miljöstraffavgift ska kunna tas ut av den som är försenad med att lämna de uppgifter som ska antecknas till Naturvårdsverkets avfallsregister enligt avfallsförordningen. Avgiften ska vara 5 000 kronor.

Skälen för förslaget: Det har i avfallsdirektivet införts en skyldighet för medlemsstaterna att inrätta elektroniska register för uppgifter om farligt avfall (artikel 35.4). Naturvårdsverket har fått i uppdrag att tillhandahålla en sådan digital lösning.

I redovisningen Rättsliga förutsättningar för en ändamålsenlig avfallsstatistik och en digital lösning för spårbarhet av farligt avfall föreslår Naturvårdsverket bland annat nya bestämmelser i avfallsförordningen (54–54 e §§ och 57 a §), enligt vilka uppgifter ska antecknas vid angivna

tidpunkter och i direkt anslutning till antecknandet lämnas digitalt till det avfallsregister som Naturvårdsverket ska föra. Anteckningsskyldigheten ska gälla för producenter av farligt avfall, den som yrkesmässigt samlar in farligt avfall, den som transporterar farligt avfall, handlare och mäklare av farligt avfall, den som yrkesmässigt behandlar avfall och den som för ut eller exporterar farligt avfall. Uppgifter som är av betydelse för Sveriges säkerhet enligt säkerhetsskyddslagen (2018:585) kommer dock undantas från anteckningsskyldigheten.

Rapporteringen till det nationella avfallsregistret fyller en viktig funktion och utgör en grundläggande förutsättning för ett effektivt och fungerande system där farligt avfall kan kontrolleras och spåras samt illegal verksamhet med farligt avfall kan förebyggas. Att uppgifter lämnas är också en förutsättning för att Naturvårdsverket ska kunna fullgöra rapporteringsskyldigheten till kommissionen. Eftersom kretsen av aktörer som omfattas av skyldigheterna är mycket vid bedöms de tillsynsverktyg som tillsynsmyndigheterna förfogar över enligt miljöbalken, t.ex. genom förelägganden eller förbud förenat med vite, vara otillräckliga för att se till att bestämmelserna följs. För att åstadkomma ett effektivt system där miljöreglerna får genomslag är det därför även lämpligt att fastställa sanktioner vid försening med att till avfallsregistret lämna de uppgifter som ska antecknas enligt de nya bestämmelserna i avfallsförordningen.

En miljösanktionsavgift framstår som en lämplig, proportionerlig och effektiv åtgärd i fråga om denna skyldighet. Skyldigheten att lämna uppgifter i det nya avfallsregistret träffar ett stort antal aktörer av varierande storlek. De nya skyldigheterna är omfattande och systemet är nytt. Därför bör avgiftens storlek, i vart fall inledningsvis, bestämmas till 5 000 kronor.

14.4 Försenad rapportering till kommunen

Förslag: En miljösanktionsavgift ska kunna tas ut av den som är försenad med att lämna in föreskrivna uppgifter till kommunen enligt avfallsförordningen. Avgiften ska vara 10 000 kronor.

Skälen för förslaget: I avsnitt 6 föreslås att den som yrkesmässigt samlar in kommunalt avfall i en kommun senast den 31 mars varje år ska lämna uppgifter till kommunen om den mängd sådant avfall som insamlaren har samlat in under föregående kalenderår. Det föreslås även att den som producerar kommunalt avfall som omfattas av frival senast den 31 mars varje år ska lämna uppgifter till kommunen om den mängd sådant avfall som verksamhetsutövaren under föregående kalenderår själv har behandlat eller transporterat bort för behandling eller annan hantering.

Lämnandet av uppgifter till kommunen enligt ovan fyller en viktig funktion och utgör en grundläggande förutsättning för att kommunen i rätt tid ska kunna göra en samlad redovisning av informationen och lämna den till Naturvårdsverket. Naturvårdsverket har sedan att rapportera uppgifterna till kommissionen. En miljösanktionsavgift framstår som en lämplig, proportionerlig och effektiv åtgärd i fråga om dessa rapporteringsskyldigheter.

I förordningen om miljösanktionsavgifter finns bestämmelser om försenad rapportering på avfallsområdet (se 11 kap.). För överträdelse som

får betraktas som jämförbara med den rapporteringsskyldighet som nu är i fråga är avgiften 10 000 kronor (jfr 11 kap. 14 §). Miljösanktionsavgiftens storlek bör därför bestämmas till 10 000 kronor. Mot bakgrund av att systemet med frival är nytt är det osäkert vilka aktörer som kommer att omfattas av rapporteringsskyldigheten när det gäller avfall som en verksamhetsutövare själv har behandlat eller transporterat bort. Det kan därför, när systemet varit i bruk en tid, finnas skäl att göra ytterligare överväganden i fråga om avgiftens storlek.

14.5 Rapportering för den som driver ett insamlingssystem

Förslag: En miljösanktionsavgift ska inte längre kunna tas ut av ett insamlingssystem vid försenad rapportering enligt förordningen om producentansvar för förpackningar, förordningen om producentansvar för returpapper respektive förordningen om producentansvar för elutrustning.

Skälen för förslaget: I avsnitt 8 föreslås ändrade bestämmelser i förordningen om producentansvar för förpackningar (62 §) som innebär att omfattningen och i viss mån även specificeringen av de uppgifter som den som driver ett insamlingssystem ska lämna till Naturvårdsverket utökas. I avsnitt 8 föreslås även ändringar i samma förordning som innebär att innehållet i och specificeringen av vissa uppgifter i den rapport som producenter årligen ska lämna till Naturvårdsverket utökas (73 §). I avsnitt 8 föreslås även en ändring i förordningen om producentansvar för returpapper, som innebär att de uppgifter om mängden avfall som samlats in av ett insamlingssystem ska specificeras i uppgifter för respektive kommun (27 §).

Regeringen har beslutat om ändringar i förordningen om miljösanktionsavgifter som innebär att det införs två nya paragrafer (11 kap. 19–20 §§, se SFS 2018:1467). Bestämmelserna träder i kraft den 1 januari 2021. Av de nya bestämmelserna framgår bland annat att en miljösanktionsavgift ska betalas om ett insamlingssystem eller en producent är försenad med rapporteringen till Naturvårdsverket enligt bestämmelser i förordningen om producentansvar för förpackningar (62 och 73 §§). Vidare ska en miljösanktionsavgift betalas om ett insamlingssystem enligt förordningen om producentansvar för returpapper är försenad med rapportering enligt förordningen (27 §).

Bestämmelserna om tillståndspliktiga insamlingssystem för förpackningsavfall och returpapper ska enligt övergångsbestämmelserna till de båda förordningarna tillämpas första gången efter utgången av december 2020. Det finns dock skäl att anta att det endast är ett fåtal aktörer som kommer att ansöka om tillstånd. Därför, och med beaktande av de tillsynsåtgärder som med stöd av 26 kap. miljöbalken kan vidtas när bestämmelserna inte följs, är det inte nödvändigt att sanktionera den nu aktuella rapporteringsskyldigheten för den som driver ett insamlingssystem med en miljösanktionsavgift. De bestämmelser om miljösanktionsavgift som träder i kraft den 1 januari 2021 bör därför ändras så att de inte omfattar en

överträdelse av skyldigheten för ett insamlingsystem att rapportera enligt de aktuella förordningarna.

De ändringar som föreslås i avsnitt 8 när det gäller den rapport som producenter av förpackningar årligen ska lämna till Naturvårdsverket motiverar inte en ändring av möjligheten att ta ut en miljöstraffavgift vid en överträdelse av bestämmelserna.

I avsnitt 9 föreslås ändringar när det gäller rapporteringsskyldigheten för ett insamlingsystem enligt förordningen om producentansvar för elutrustning. Vid en överträdelse av den nuvarande skyldigheten att rapportera in uppgifter till Naturvårdsverket inom viss tid ska en miljöstraffavgift betalas (11 kap. 13 § förordningen om miljöstraffavgifter). Av samma skäl som när det gäller insamlingsystemen enligt ovan bör en överträdelse av rapporteringsskyldigheten inte omfattas av en miljöstraffavgift. Bestämmelsen om miljöstraffavgift bör därför utgå.

15 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: Förslagen till ändringar i avfallsförordningen ska träda i kraft den 5 juli 2020. Den nya bestämmelsen om krav på rapportering av uppgifter om icke-farligt bygg- och rivningsavfall som transporteras eller exporteras till ett annat land ska tillämpas första gången i fråga om avfall som transporterats eller exporterats efter utgången av år 2020. De nya bestämmelserna om rapportering av kommunalt avfall ska tillämpas första gången i fråga om uppgifter som avser kalenderåret 2021.

Förordningen om producentansvar för glödlampor och vissa belysningsarmaturer ska upphöra att gälla vid utgången av juni 2020. Bestämmelserna om producenternas skyldigheter att ta hand om glödlampor när de har blivit avfall ska dock gälla för glödlampor som lämnas till en producent före utgången av december 2022. Även bestämmelsen om producenternas ansvar att lämna information till yrkesmässiga avfallsbehandlare om innehållet i glödlampor ska gälla till utgången av december 2022.

Förslaget om att insamlingssystem för elavfall ska rapportera uppgifter om den mängd konsumentelavfall som har samlat in specificerat på respektive kommun ska tillämpas första gången för uppgifter som avser kalenderåret 2021.

Förslaget om att en miljöstraffavgift ska tas ut av den som är försenad med att lämna in de uppgifter som ska antecknas till Naturvårdsverkets avfallsregister enligt avfallsförordningen ska träda i kraft den 1 januari 2021.

Förslaget om att en miljöstraffavgift ska kunna tas ut av den som är försenad med att lämna in uppgifter till kommunen enligt avfallsförordningen ska träda i kraft den 1 januari 2022.

Förslaget om skyldighet för tillståndspliktiga insamlingssystem enligt förpackningsförordningen att på Naturvårdsverkets begäran lämna de uppgifter som myndigheten behöver för att rapportera i enlighet med förpackningsdirektivet ska träda i kraft den 1 januari 2021.

Övriga förslag till ändringar ska träda i kraft den 5 juli 2020.

Skälen för förslaget: Författningsförslagen i denna promemoria syftar till att genomföra de ändringar som görs genom ändringsdirektiven och avser sådana bestämmelser som ska vara genomförda av medlemsstaterna senast den 5 juli 2020. Bestämmelserna bör därför träda i kraft vid den tidpunkten. I några fall bör dock bestämmelserna träda i kraft vid en senare tidpunkt eller förenas med övergångsbestämmelser.

I fråga om rapportering av uppgifter om icke-farligt bygg- och rivningsavfall som transporteras eller exporteras till ett annat land föreslås i avsnitt 5.3 att uppgifter ska lämnas om mängderna avfall som har transporterats till ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), mängderna avfall som har exporterats till ett land utanför EES och hur av-

fallet som har transporterats eller exporterats har behandlats. För att den som transporterar avfall ska kunna ha sådana uppgifter tillgängliga bör bestämmelsen tillämpas första gången i fråga om avfall som transporterats eller exporterats efter utgången av år 2020.

I avsnitt 8.7 föreslås ett nytt krav som innebär att den som driver ett retursystem enligt förordningen om retursystem för plastflaskor och metallburkar ska lämna uppgifter om vilka näringsidkare som omfattas av systemet och uppgifter i fråga om avfall som hanteras av systemet. Den som driver ett retursystem ska även lämna övriga uppgifter som behövs för rapportering enligt direktiv 94/62 om förpackningar och förpackningsavfall. För att den som driver insamlingssystemet ska kunna ha uppgifter tillgängliga för hela kalenderår bör den nya bestämmelsen tillämpas första gången för uppgifter som avser kalenderåret 2021.

I avsnitt 6 föreslås nya krav på rapportering av kommunalt avfall. Yrkesmässiga insamlare ska lämna uppgifter om mängden insamlat kommunalt avfall och avfallsproducenter som har gjort ett frival ska lämna uppgifter till kommunen om mängden kommunalt avfall som avfallsproducenten själv har behandlat eller transporterat till behandling (se avsnitten 6.3 och 6.4). Kommunen ska rapportera hur mycket kommunalt avfall den har samlat in och hur mycket avfall som har rapporterats av yrkesmässiga insamlare och avfallsproducenter på det sätt som anges ovan. För att dessa aktörer ska kunna ha uppgifter tillgängliga för hela kalenderår bör de nya bestämmelserna tillämpas första gången för uppgifter som avser kalenderåret 2021. Med hänsyn till detta bör även de bestämmelser om miljöskattavgifter som föreslås för den som är försenad med att lämna in uppgifterna till kommunen (se avsnitt 14.4) träda i kraft först den 1 januari 2022.

I avsnitt 13 föreslås att förordningen om producentansvar för glödlampor och vissa belysningsarmaturer ska upphävas. Förordningen bör upphävas vid utgången av juni 2020. Det kvarstår ett producentansvar för belysningsarmaturerna eftersom de omfattas av förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning. Glödlampor omfattas emellertid inte av den förordningens tillämpningsområde. Bestämmelserna om producenternas skyldigheter att ta hand om glödlampor när de har blivit avfall bör därför fortsatt tillämpas för glödlampor som lämnas till en producent före utgången av december 2022. I det fall några glödlampor finns kvar på marknaden efter utgången av 2022 så faller ansvaret att omhänderta dessa som regel på kommunen eftersom det är kommunalt avfall (15 kap. 20 § miljöbalken). Om glödlamporna blir sådant avfall som omfattas av ett frival (se promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet) kommer särskilda bestämmelser om ansvar för avfallshanteringen att gälla. Även bestämmelsen om producenternas ansvar att lämna information till yrkesmässiga behandlare bör kvarstå till utgången av december 2022.

Ett sådant insamlingssystem som avses i förordning om producentansvar för elutrustning ska lämna uppgifter om den mängd konsumentelavfall som har samlats in under det närmast föregående kalenderåret (61 a § första stycket 1). I avsnitt 9.2 föreslås ett nytt krav att uppgifterna ska specificeras för respektive kommun. För att insamlingssystemen ska kunna ha dessa uppgifter tillgängliga för hela kalenderår bör den nya bestämmelsen tillämpas första gången för uppgifter som avser kalenderåret 2021.

Systemet med ett nationellt avfallsregister är nytt och innebär omfattande skyldigheter som kommer att träffa aktörer av varierande storlek. Den bestämmelse som föreslås i avsnitt 14.3 om att en miljöstraffavgift ska kunna tas ut av den som är försenad med att lämna de uppgifter som ska antecknas till Naturvårdsverkets avfallsregister enligt avfallsförordningen (se avsnitt 14.3) bör därför träda i kraft först den 1 januari 2021.

I avsnitt 8.4 föreslås en bestämmelse om skyldighet för vissa aktörer att på Naturvårdsverkets begäran lämna de uppgifter som myndigheten behöver för att rapportera i enlighet med förpackningsdirektivet. Bestämmelsen föreslås omfatta tillståndspliktiga insamlingssystem när bestämmelserna i förpackningsförordningen om sådana insamlingssystem ska tillämpas första gången, dvs. den 1 januari 2021. Bestämmelsen bör därför träda i kraft den 1 januari 2021.

Det finns inget behov av övergångsbestämmelser när det gäller övriga delar av författningsförslagen.

16 Förslagets konsekvenser

I konsekvensutredningen analyseras och beskrivs effekter för samhällets olika aktörer av promemorians förslag. Utredningen är strukturerad med beaktande av 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Några av förslagen i promemorian kommer slutligen att genomföras genom myndighetsföreskrifter. Innan en myndighet beslutar om föreskrifter ska en konsekvensutredning upprättas och delas med de aktörer som kan förväntas påverkas av föreskriften. Utöver innehållet i denna utredning kan därför kommande konsekvensutredningar upprättade vid myndigheter vara av intresse för berörda aktörer.

Det finns vissa svårigheter med att ange aggregerade kostnader, bland annat på grund av att det saknas statistik på flera berörda områden. Vidare kan aktörerna i stor utsträckning påverka kostnadsbilden utifrån hur de väljer att genomföra olika krav. Konsekvenserna kan även variera på grund av att förhållandena är olika i olika delar av landet. Det är därför ofta svårt att på förhand uppskatta vilka kostnader ett förslag kan förväntas innebära. Konsekvenserna uttrycks därför i vissa fall i mer kvalitativa termer.

Några av promemorians förslag är inte omnämnda i konsekvensutredningen eftersom förslagets effekter bedöms vara av mindre omfattning och föreliggande material ändå ger möjlighet att förutse effekter av förslagen på ett tillfredsställande sätt.

16.1 Beskrivning av problemet och vad regleringen avser att uppnå

Bakgrunden till förslagen i promemorian är den ändring av sex direktiv på avfallsområdet som trädde i kraft i juli 2018. Revideringarna av direktiven syftar bland annat till att främja övergången till en cirkulär ekonomi, ett

fullständigt genomförande av avfallshierarkin i samtliga medlemsstater, minskning av genererade avfallsmängder totalt och per capita, säkerställande av återvinning av hög kvalitet och användningen av avfall som en betydande och tillförlitlig källa av råvaror för unionen. Det råder vidare stora skillnader mellan medlemsstaternas avfallshantering och flera bestämmelser i de reviderade direktiven syftar till att komma till rätta med dessa skillnader. Ett sådant område är avfallsstatistik. För att förbättra kvaliteten, tillförlitligheten och jämförbarheten av de uppgifter som samlas in har reglerna för hur och vad medlemsstaterna ska rapportera reviderats. Det har bland annat införts mer detaljerade bestämmelser om hur medlemsstaterna ska rapportera vad som verkligen materialåtervinns och om vad som kan tillgodoräknas när det gäller uppnåendet av målen för materialåtervinning. Medlemsstaternas rapportering av statistiska uppgifter är av avgörande betydelse för att kommissionen ska kunna bedöma hur avfallslagstiftningen efterlevs i medlemsstaterna.

16.2 Alternativa lösningar och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Regler med ursprung i EU-direktiv innebär ett begränsat nationellt handlingsutrymme. Alla bestämmelser måste genomföras i nationell rätt inom den tidsram som anges i direktivet. Genomförandet kontrolleras av kommissionen. Ett försenat eller bristfälligt genomförande av EU-lagstiftning innebär att ett överträdelseärende initieras av kommissionen som ytterst kan resultera i en straffavgift som utgörs av ett standardbelopp för att bestraffa själva överträdelsen och ett löpande vite tills bristerna åtgärdats.

I Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning anges att nya regler som följer av överordnade bestämmelser, exempelvis direktiv från EU, kan motivera en i vissa delar begränsad konsekvensutredning på grund av begränsat nationellt handlingsutrymme. Avseende förslag i promemorian där handlingsutrymmet för att genomföra direktivens bestämmelser bedömts vara större, eller när förslag följer som en lämplig men inte nödvändig konsekvens av direktiven, beskrivs möjliga alternativa lösningar i promemorians huvuddel under rubriken ”skälen för förslaget” för respektive förslag.

16.3 Vilka berörs av regleringen?

De flesta av förslagen riktar sig mot de som yrkesmässigt hanterar avfall, dvs. avfallssektorn. Denna sektor innefattar även kommunerna och kommunala avfallsbolag eftersom de är centrala aktörer på den svenska avfallsmarknaden. Några förslag riktar sig mot den som producerar avfall oavsett om det rör sig om en privat aktör eller en offentlig verksamhet. Promemorian innehåller inga förslag som riktar sig direkt mot hushåll. I följande avsnitt är redovisningen strukturerad med utgångspunkt i de olika aktörsgrupper som främst berörs av förslagen, enligt följande:

- konsekvenser för verksamheter,
- konsekvenser för kommuner, och
- konsekvenser för statliga myndigheter.

16.4 Kostnadsmässiga och andra konsekvenser som regleringen medför

Konsekvenser för verksamheter

Promemorian innehåller förslag om uppgifter för statistik, rapportering och beräkning som innebär att verksamhetsutövare ska lämna uppgifter till en myndighet. Genom promemorians förslag kommer uppgifter för statistikändamål för ett antal avfallsslag samlas in på ett delvis nytt sätt, och fler aktörer än i dag kommer att behöva rapportera in uppgifter. I dag samlas data om avfall in från verksamheter via miljörapporterna, men eftersom endast tillståndspliktiga verksamheter lämnar miljörapporter är det ett begränsat antal verksamheter som lämnar uppgifter på detta sätt. Utöver detta lagstiftade krav på lämnande av uppgifter finns även data från branschorganisationer, SCB:s statistikdatabas och sektorsmyndigheter att tillgå. På sikt ska Naturvårdsverkets digitala lösning, som till en början (från juli 2020) kommer att utgöra ett nationellt register för spårbarhet av farligt avfall, inkludera uppgifter ämnade för statistikändamål även för icke-farligt avfall. Genom en sådan integrering kan verksamheternas lämnande av uppgifter till myndigheterna effektiviseras.

I de flesta fall väntas genomförandet av de nya bestämmelserna, både i fråga om rapportering och miljöstraffavgifter, inte innebära några betydande konsekvenser för berörda aktörer. Den minst kostnadsdrivande lösningen har där så varit möjligt valts för inhämtning av de nya uppgifter som behövs för rapporteringen enligt direktiven. Det hade inneburit ett betydande merarbete för ett stort antal aktörer om exempelvis en skyldighet införts för samtliga aktörer att rapportera in uppgifter, snarare än att Naturvårdsverket begär in uppgifter från ett urval verksamheter via en e-blankett. I fråga om rapportering om livsmedelsavfall och förpackningsavfall handlar det eventuella merarbetet därför enbart om att någon gång bli ombedd att lämna in uppgifter via en e-blankett eller enkät.

Förslaget om rapportering av icke-farligt bygg- och rivningsavfall (avsnitt 5) innebär att Naturvårdsverket får möjlighet att hämta in uppgifter från verksamheter om vilka mängder bygg- och rivningsavfall som har behandlats och på vilket sätt. Sedan ett antal år sker en utökad rapportering av bygg- och rivningsavfall för tillståndspliktiga avfallsverksamheter i deras miljörapporter. Förslagen i promemorian innebär inga förändringar för dessa verksamheter. Däremot finns anmälningspliktiga avfallsbehandlare som hanterar bygg- och rivningsavfall som inte rapporterar några uppgifter till myndigheterna i dag. Dessa anläggningar har redan en anteckningsskyldighet om behandling av avfall och det nya kravet innebär därför framför allt att aktören kan bli kontaktad av Naturvårdsverket om att lämna in uppgifter motsvarande de som har antecknats via en e-blankett. Det finns ingen säker uppgift om antalet avfallsbehandlare som hanterar bygg- och rivningsavfall, förutom de tillståndspliktiga. Antalet anmälningsplik-

tiga avfallsbehandlare är cirka 3 300, men det finns i dag alltså inga närmare uppgifter om hur många av dessa verksamheter som hanterar icke-farligt bygg- och rivningsavfall.

I avsnitt 5.3 och 6.5 föreslås att den som från Sverige transporterar eller exporterar icke-farligt bygg- och rivningsavfall eller vissa typer av kommunalt avfall ska lämna uppgifter till Naturvårdsverket. Eftersom dessa uppgifter inte rapporteras i dag finns ingen information om hur många verksamheter som kommer att beröras men bedömningen är att det rör sig om ett fåtal aktörer. Arbetsinsatsen för detta uppskattas ta högst tio arbetstimmar per år i anspråk. Genomsnittlig timkostnad för en privat tjänsteman är enligt SCB:s lönesök ca 632 kronor per timme inklusive sociala avgifter och overheadkostnader.

Förslaget om rapportering av kommunalt avfall (avsnitt 6) innebär att de aktörer som samlar in detta avfallsslag ska göra en årlig rapportering till kommunen. Andelen kommuner som anlitar en entreprenör för insamlingen är i dag ungefär två tredjedelar; resterande del samlar in avfall i egen regi. Enligt Avfall Sverige 2017 finns i dag ca 40 verksamma entreprenörer som samlar in och behandlar kommunalt avfall i Sverige. Marknaden för insamling av kommunalt avfall domineras av fem till sex stora entreprenörer som är verksamma i hela Sverige. De entreprenörer som verkar i flest kommuner är Suez och Ragnsells och därefter kommer Reno och Ohlssons. Tillsammans är dessa fyra verksamma i två tredjedelar av de kommuner som anlitar entreprenör.

De flesta kommunala avfallsbehandlare använder i dag på frivillig basis ett verktyg för statistik, Avfall Web, som tillhandahålls av den kommunala branschorganisationen Avfall Sverige. De uppgifter som enligt förslaget ska lämnas om kommunalt avfall kommer till stor del att överlappa med uppgifterna som i dag lämnas i Avfall Web. I och med att verksamheterna redan har en organisation för att kunna lämna uppgifter bedöms det merarbete som den nya rapporteringsskyldigheten innebär vara begränsat, oavsett verksamhetens storlek. En viss ökad tidsåtgång kan dock krävas i och med att kraven på vad som ska rapporteras blir mer detaljerade.

Skyldigheten att även rapportera in verksamheternas kommunala avfall bör i sig inte heller innebära ytterligare kostnader om avfallsentreprenören i dag samlar in kommunalt avfall på uppdrag av kommunen och därmed kommer ha en fortsatt skyldighet att rapportera in datamängder till kommunen. För de entreprenörer som i dag endast samlar in verksamhetsavfall, men som i och med införandet av frival kan komma att även samla in kommunalt avfall, kan kraven innebära ökade administrativa kostnader. I länsstyrelsernas register Kontrollera avfallstransportörer finns 108 verksamheter registrerade för yrkesmässig insamling av avfall. Registret är dock under uppbyggnad och det kan antas att fler aktörer än så samlar in avfall yrkesmässigt. En sådan aktör som samlar in kommunalt avfall behöver sätta sig in i hur rapporteringen till kommunen ska gå till och separera uppgifter om verksamhetens kommunala avfall från dess verksamhetsavfall. Tidsåtgången för detta är svår att uppskatta eftersom den bland annat beror på hur respektive kommun kommer att välja att samla in uppgifterna. Merkostnaden som rapporteringen kan medföra för verksamheten kommer förmodligen att övervältras till kunden. Vid försenad rapportering kan dessa aktörer få betala en miljöstraffavgift.

De verksamheter som producerar kommunalt avfall väntas inte påverkas i någon större utsträckning av förslagen om rapportering så länge de inte väljer att själva hantera sitt kommunala avfall. I så fall kommer de bland annat ha en initial kostnad för att sätta sig in i hur rapporteringen ska göras, motsvarande den för avfallentreprenörer som beskrivs ovan. Bedömningen är att verksamheter som producerar avfall, oavsett storlek, endast kommer att utnyttja möjligheten till frival om det totalt sett innebär en lägre kostnad för dem än att fortsätta låta kommunen hämta verksamhetens kommunala avfall.

Konsekvenser för kommuner

Ny skyldighet att rapportera till Naturvårdsverket

Kommunerna är centrala aktörer på den svenska avfallsmarknaden och påverkas således av promemorians förslag. I den mån kommunerna bedriver verksamhet inom avfallsområdet, t.ex. avfallsbehandling, påverkas dessa verksamheter på samma sätt som andra verksamheter (se ovan). I detta avsnitt beskrivs konsekvenser som påverkar kommunerna som myndigheter och där kommunerna genom författning har eller föreslås få ett särskilt ansvar.

Kommunerna ansvarar i dag för att samla in och behandla hushållens och verksamheters hushållsavfall i egen regi eller via avtal med avfallsentreprenörer. I den mån avfallsentreprenörer anlitas rapporterar dessa in data för hushållsavfall till kommunen som samlar in och bearbetar uppgifterna. Kommunerna rapporterar in mängden hushållsavfall till Avfall Sveriges rapporteringsverktyg Avfall Web. Avfall Sverige ger därefter Naturvårdsverket tillgång till uppgifterna. Naturvårdsverket sammanställer nationell avfallsstatistik, och rapporterar relevant information till kommissionen och Eurostat. Kommunalt avfall från verksamheter rapporteras dock inte in separat i dag till Avfall Web utan nationella siffror för verksamheters kommunala avfall räknas fram med hjälp av schabloner från tillgänglig information. Det är dessutom ca 10 procent av kommunerna som inte rapporterar in via Avfall Web.

Rapportering om hushållsavfall görs alltså redan av merparten av kommunerna men det sker på frivillig basis. I promemorian föreslås kommunerna få ett utpekad ansvar för hantering av statistik om kommunalt avfall (avsnitt 6). De nya rapporteringskraven enligt avfallsdirektivet är dessutom mer detaljerade än de uppgifter som i dag rapporteras in till Avfall Web, vilket innebär att kommunerna behöver utveckla sina rapporteringsrutiner. Det kan också komma att krävas viss teknisk utveckling hos kommunerna. Uppgiften bedöms därmed bli något mer administrativt betungande än den nuvarande rapporteringen. För de ca 30 kommuner som i dag inte alls rapporterar in via Avfall Web bedöms den initiala kostnaden bli högre för att inom ett par år plana ut och bli jämförbar med övriga kommuner av liknande storlek. Generellt gäller att kommuner med fler invånare och därmed större avfallsmängder behöver avsätta mer resurser för uppgiften.

Kommunerna kan antingen rapportera direkt till Naturvårdsverket eller fortsätta att använda Avfall Web under förutsättning att samtliga uppgifter som Naturvårdsverket behöver rapporteras, och så länge Avfall Sverige

kan och vill fortsätta administrera webverktyget. Om kommunerna väljer att fortsätta använda Avfall Web kommer Avfall Sverige i viss mån att behöva utveckla verktyget för att kunna ta emot nya och mer detaljerade data. Det innebär utvecklingskostnader för Avfall Sverige och en indirekt kostnad för kommunerna som medlemmar i Avfall Sverige.

Den tid som kommuner i dag lägger ner på bearbetning av data från entreprenörer kan uppskattningsvis variera från 20 timmar i de mindre kommunerna till ända upp till två heltidstjänster i de allra största kommunerna. Tiden som läggs ner i stora kommuner innefattar ofta mycket mer än bara bearbetning av data om det kommunala avfallet. En grov uppskattning är därför att de stora kommunerna lägger ca 200 timmar per år på bearbetning av data. Utöver detta bedöms rapporteringen till Avfall Web ta totalt ca 20 timmar per år för de mindre kommunerna och för de större upp till 160 timmar. Inrapporteringen i dag innehåller dock även uppgifter om slam och latrin och kommunens ekonomi och anställda, vilket inte ingår i det nya rapporteringskravet.

		Antal kommuner	Bearbetning av data från entreprenörer (timmar)	Rapportering till Avfall Web (timmar)
Stora kommuner	fler än 200 000 invånare	4	ca 200	60–120
Medelstora kommuner	50 000–200 000 invånare	44	70–200	80–160
Små kommuner	mindre än 50 000 invånare	242	20	20–40

Mot bakgrund av denna grova uppskattning beräknas den totala kostnaden för kommunernas arbete med inrapportering av data i dag uppgå till mellan 8,8 och 16 miljoner kronor per år. Kostnaden har beräknats utifrån en genomsnittlig månadslön för en kommunalanställd miljöinspektör på 35 000 kronor (SCB:s lönedatabas). Timkostnaden har sedan beräknats till ca 510 kronor, vilket inkluderar sociala avgifter och overheadkostnader. Utöver detta väntas de mer detaljerade rapporteringskraven som ska gälla framgent medföra ett visst merarbete. En uppskattning är att dessa tillkommande uppgifter ungefär kan motsvara den tid som kommunerna i dag lägger ner på att rapportera in uppgifter om t.ex. ekonomi och anställda till Avfall Web som inte är en del av rapporteringskraven, men som ingår i tidsåtgången som anges i tabellen. Uppskattningen på 8,8 till 16 miljoner kronor bedöms därför även kunna innefatta rapporteringen av mer detaljerade data om avfallet.

Rapportering i samband med frival

I dag är det som huvudregel inte tillåtet för någon annan än kommunen att samla in och transportera hushållsavfall som uppkommer i en verksamhet. Om möjlighet att göra ett så kallat frival införs, vilket föreslås i prome-

morian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet, kan verksamheter välja att själva omhänderta avfallet eller anlita en egen avfallsentreprenör. Införandet av frival bedöms kunna innebära ett visst merarbete i fråga om rapportering för de kommuner där möjligheten till frival utnyttjas. Enligt förslaget i avsnitt 6 ska de som yrkesmässigt samlar in kommunalt avfall lämna uppgifter om avfallet till den kommun där avfallet producerats. Den som själv behandlar avfall som omfattas av ett frival ska rapportera till den kommun där det behandlades. Kommunens uppgift blir att ta emot denna information och göra en samlad redovisning av informationen till Naturvårdsverket.

Om en möjlighet att göra frival införs kan verksamheter välja tre olika vägar: a) de fortsätter som tidigare och kommunen hämtar deras kommunala avfall, b) de anlitar en privat avfallsentreprenör (ny eller redan etablerad) eller c) de väljer att själva omhänderta sitt avfall. I det fall verksamheten väljer a) innebär det inget ytterligare rapporteringsarbete för kommunen eftersom samma avtal löper vidare. Om verksamheten väljer b) och det är en entreprenör som inte anlitas av kommunen i dag innebär det att kommunen ska samla in data från ytterligare en aktör. Om verksamheten väljer c) ska verksamheten själv rapportera in till kommunen, vilket också innebär att kommunen behöver samla in och bearbeta data från en ny aktör.

Hur mycket merarbete det kommer innebära för en kommun att ta emot uppgifter från avfallsentreprenörer som anlitas, eller den som själv väljer att själv omhänderta sitt avfall, i ett frival, är svårt att bedöma. Kostnaderna kommer att variera i storlek beroende på hur många som väljer frival i en kommun. Bedömningen är att de aktörer som framför allt kommer att utnyttja möjligheten till frival är de som redan i dag har avtal med entreprenörer för insamling av verksamhetsavfall och därmed kan få vissa samordningsvinster av att anlita samma entreprenör för insamling av deras kommunala avfall. Aktörer som i hög grad väntas utnyttja frivalet är t.ex. större livsmedelsbutiker, hotell och restaurangkedjor samt större företag. Enligt siffror från Svensk dagligvaruhandel, SCB:s statistikdatabas och Visita utgör dessa ca 7 000 företag. Hur många som kommer att välja att själva omhänderta sitt avfall är svårt att säga på förhand, men det bedöms röra sig om ett fåtal aktörer.

Varje kommun där det finns verksamheter som gör frival kommer att behöva lägga tid på att samla in och bearbeta data från de avfallsentreprenörer som verksamheterna anlitar. Hur lång tid det tar för kommunen att ta emot uppgifter från dessa avfallsentreprenörer är svårt att uppskatta. Inrapportering och sammanställning av uppgifter kan troligtvis ske via kommunens befintliga rapporteringssystem. I vissa fall kan kommunerna behöva utveckla en speciell modul i sitt rapporteringssystem, vilket innebär en inledande utvecklingskostnad. I kommuner som Göteborg och Stockholm antas tidsåtgången för att bearbeta data bli betydligt större eftersom det är i de större städerna de flesta verksamheter finns och där kommer sannolikt fler göra frival. För att få en uppfattning om de ungefärliga kostnaderna antas att frival kommer att ske i samtliga stora och medelstora kommuner och i hälften av de små kommunerna. Det kan vidare göras ett grovt antagande om att insamlandet och bearbetningen tar ca 80 timmar extra arbetstid för de fyra stora kommunerna, cirka 40 timmar vardera för 44 medelstora kommuner och slutligen 16 extra timmar för 120 mindre kommuner. Det skulle i så fall innebära ett mer-

arbete om sammanlagt 4 000 timmar och en total kostnad på cirka 2 miljoner kronor. Kostnaden har beräknats på en månadslön på 35 000 kronor plus sociala avgifter och overheadkostnader, vilket blir ca 510 kronor per timme.

Med anledning av de ändringar som föreslås kommer kommunerna att behöva genomföra informationsinsatser gentemot aktörerna och vissa kommuner kan se ett behov av att göra ändringar i sina renhållningsföreskrifter. Föreskriftsarbetet innebär bland annat att ta fram förslag till text, godkännande av text i den kommunala nämnden och publicering på webbplats. Arbetsinsatsen bedöms ta några arbetsdagar upp till tre veckor i anspråk.

Eftersom förutsättningarna för enskilda kommuner ser så olika ut är det svårt att uppskatta vilka kostnader för kommunerna som uppgifterna medför. Kostnaderna bedöms variera stort. Ju fler rapporterade aktörer och därmed avfallsmängder, desto större kostnader. Samtidigt bör datahanteringen kunna ske med hög grad av automatisering, vilket minskar behovet av löpande personella resurser samtidigt som det kan kräva högre investeringskostnader initialt. I gengäld får kommunerna högkvalitativa data på allt kommunalt avfall som samlas in och behandlas i kommunen, vilket ger förutsättningar för effektiv planering, genomförande och uppföljning av verksamheten. Förslagen om miljöskaktionsavgifter (avsnitt 14) väntas underlätta kommunens uppgift genom att de aktörer som samlar in kommunalt avfall eller producerar kommunalt avfall i egen verksamhet ges ekonomiska incitament att se till att uppgifter lämnas till kommunen i rätt tid.

Den kommunala finansieringsprincipen och proportionalitetsbedömning

Några av förslagen i promemorian riktar sig, som beskrivs ovan, mot kommunal verksamhet. I egenskap av tillsynsmyndigheter berörs kommunerna även av förslagen om miljöskaktionsavgifter. Bedömningen är därför att den kommunala finansieringsprincipen är tillämplig. Den kommunala avfallshanteringen finansieras genom den avfallstaxa som kommunerna kan ta ut med stöd av reglerna för renhållningsavgift. För sitt arbete med tillsyn, inklusive eventuella beslut om att en miljöskaktionsavgift ska tas ut, kan kommunerna enligt miljöbalken ta ut en kostnadstäckande avgift.

I fråga om kommunernas nya skyldighet att rapportera om kommunalt avfall (avsnitt 6) finns däremot begränsad möjlighet att finansiera arbetet med avgifter. Bedömningen är därför att kommunernas kostnader måste kompenseras enligt finansieringsprincipen. En mycket grov uppskattning är att sektorn behöver tillföras 14,5 miljoner kronor från statsbudgeten från år 2021. Summan innefattar två miljoner kronor för merarbetet frivålet bedöms medföra samt 12,5 miljoner kronor, dvs. mittvärdet i det spann som anges ovan i fråga om kostnaderna för arbetet med inrapportering av uppgifter om kommunalt avfall.

Förslagen om rapportering av kommunalt avfall (avsnitt 6) innebär att en uppgift som kommunerna hittills utfört på frivillig basis görs obligatorisk. Förslagen innebär ett nytt åliggande och innebär därför ett ingrepp i den kommunala självstyrelsen. Bedömningen är dock att ändamålet med de nya förslagen – att säkerställa att Sverige kan efterleva de utökade EU-regler som införts om rapportering av kommunalt avfall, inte kan uppnås

på ett för det kommunala självbestämmandet mindre ingripande sätt än det som föreslås.

16.5 Konsekvenser för statliga myndigheter

Naturvårdsverket är den statliga myndighet som berörs i störst utsträckning av förslagen i promemorian. Naturvårdsverket ansvarar för den rapportering som enligt de olika direktiven ska göras till kommissionen. Detta är ingen ny uppgift men förslagen i promemorian bedöms på flera punkter innebära en ökad administrativ börda för myndigheten. Naturvårdsverket kommer bland annat behöva ta fram föreskrifter om vilka avfallsuppgifter som ska lämnas. Nya föreskrifter bedöms behöva tas fram för rapportering om kommunalt avfall, spillolja, bygg- och rivningsavfall, förpackningar och livsmedelsavfall. Kostnaden för att utveckla en ny föreskrift varierar men bedöms i dessa fall ta mellan 10 och 30 personveckor. Kostnaden per föreskrift beräknas till mellan 240 000 kronor och 720 000 kronor baserat på en årskostnad för en anställd på Naturvårdsverket om ca en miljon kronor, inklusive sociala kostnader och overheadkostnader. Vidare innebär den utökade skyldigheten för olika verksamheter att lämna uppgifter till Naturvårdsverket att myndigheten behöver utveckla e-blanketter för insamling av uppgifter om åtminstone kommunalt avfall, bygg- och rivningsavfall, uppkommet livsmedelsavfall och för förpackningar. Arbetet med e-blanketter uppskattas innebära en engångskostnad för Naturvårdsverket om ca 120 000 kronor per blankett, dvs. totalt 480 000 kronor. Sammantagen beräknas engångskostnaden för Naturvårdsverkets initiala arbete mot denna bakgrund uppgå till mellan 2,5 och 3,5 miljoner kronor. Naturvårdsverket kommer enligt de nya reglerna att rapportera uppgifter till kommissionen varje år. De nya rapporteringskraven innebär därför även en fortlöpande merkostnad för Naturvårdsverket i fråga om insamling, sammanställning och rapportering av data. Resursåtgången för detta bedöms uppgå till ett par årsarbetskrafter, dvs. en årlig merkostnad om ca två miljoner kronor. Arbetet kommer att behöva genomföras inom befintlig budgetram för 2020. Omprioriteringar inom myndighetens verksamhet bedöms därför kunna bli nödvändiga.

Förslaget om miljöstraffavgifter om lämnande av uppgifter till det nationella registret om spårbarhet av farligt avfall (se promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet och Naturvårdsverkets redovisning Rättsliga förutsättningar för en ändamålsenlig avfallsstatistik och en digital lösning för spårbarhet av farligt avfall) väntas underlätta Naturvårdsverkets uppgift genom att de anteckningskyldiga aktörerna ges ekonomiska incitament att se till att uppgifter lämnas in och i rätt tid.

Vidare kommer statliga myndigheter att beröras av förslagen om miljöstraffavgifter i egenskap av beslutande tillsynsmyndigheter. Den del av förslagen som gäller överträdelser av skyldigheten att lämna in uppgifter till det nya nationella registret berör ett stort antal verksamhetsutövare av varierande storlek. Eftersom systemet är nytt är det svårt att med säkerhet uttala sig om hur många ärenden som kan uppstå hos tillsynsmyndigheterna för beslut om miljöstraffavgift vid försenad rapportering eller vid lämnande av avfall till någon som saknar tillstånd eller inte har

gjort den anmälan som krävs. Det sammanlagda antalet beslutade avgifter bedöms dock inte öka mer än marginellt som en följd av förslagen i promemorian. För snarlika bestämmelser i förordningen om miljöstraffavgifter (t.ex. 11 kap. 8 a, 9, 14 och 16 §§) har antalet beslut de senaste två åren varierat från noll till 20 beslut per år och bestämmelse. Det ska ses i relation till det totala antalet beslut om miljöstraffavgifter som år 2017 uppgick till 1869 och år 2018 till 2694 beslut. Det som styr antalet beslut är i huvudsak tillsynsmyndigheternas prioriteringar. Tillsyn över nya skyldigheter kan behöva prioriteras i början. Informationsinsatser och tillsyn medför att ärendena kan minska eftersom berörda aktörer genom detta lär sig hur systemet fungerar. Det finns enligt miljöbalken en möjlighet för tillsynsmyndigheterna att ta ut en kostnadsäckande avgift för sitt tillsynsarbete.

En beslutad miljöstraffavgift ska betalas till Kammarkollegiet. Efter sista betalningsdagen får den verkställas såsom en dom som har vunnit laga kraft. Kammarkollegiet granskar alla beslut om miljöstraffavgifter från tillsynsmyndigheterna för att säkerställa att alla uppgifter är korrekt ifyllda innan en betalningsuppsägning skickas ut. I och med att det sammanlagda antalet beslutade avgifter inte väntas öka mer än marginellt bedöms eventuella merkostnader för Kammarkollegiet kunna rymmas inom befintliga ramar.

Beslut om miljöstraffavgifter överklagas till mark- och miljödomstol. Antalet överklagade ärenden till mark- och miljödomstolen med anledning av de nu föreslagna miljöstraffavgifterna bedöms bli begränsat och bör av tingsrätten kunna hanteras inom befintlig budgetram. Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt bör inte behöva handlägga mer än ett fåtal överklagade ärenden per år. Detta bedöms också rymmas inom befintlig budget.

Statliga myndigheter kan också beröras av förslagen i promemorian i egenskap av verksamhetsutövare. Konsekvenserna bedöms i dessa fall bli desamma som för övriga verksamhetsutövare.

16.6 Miljökonsekvenser

En effektiv politik för ökad cirkularitet bygger bland annat på kunskap om avfallsströmmar, inklusive strömmar av farligt avfall, och vilka behandlingsmetoder som används. Genom förslagen om rapportering och nya miljöstraffavgifter kommer kunskapen om nuläget och dataunderlaget för att göra utvärderingar, uppföljningar och analyser att bli betydligt bättre, vilket kan förväntas leda till mer träffsäkra och effektiva åtgärder och styrmedel. Effektiviteten i det administrativa sanktionssystemet förväntas bli högre genom de ekonomiska incitament som miljöstraffavgifterna innebär och detta bidrar till att tillsynen kan effektiviseras och en högre regelbundenhet uppnås. En bättre efterlevnad av regelverket väntas även bidra till flera svenska miljömål, bland annat miljö kvalitetsmålen God bebyggd miljö och Giftfri miljö.

16.7 Sociala och fördelningsmässiga konsekvenser

Bedömningen är att inga omfattande sociala eller fördelningsmässiga konsekvenser uppstår på grund av förslagen i promemorian.

16.8 Jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Givet EU-direktivens bindande natur har ingen analys gjorts av alternativet att inte genomföra de nya kraven, utöver att det konstateras att ett försenat eller bristfälligt genomförande av EU-lagstiftning innebär att ett överträdelseärende initieras av kommissionen som ytterst kan resultera i en straffavgift som utgörs av ett standardbelopp för att bestraffa själva överträdelsen och ett löpande vite tills bristerna åtgärdats.

16.9 Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges medlemskap i EU

Bedömningen är att förslagen överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges medlemskap i EU.

16.10 Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Förslagen föreslås träda i kraft i enlighet med vad direktiven kräver. Vad gäller speciella informationsinsatser finns ett behov av sådana för vissa av förslagen, bland annat på kommunal nivå. Förslagen kommer att medföra behov av vägledningsinsatser från Naturvårdsverket.

17 Författningskommentar

17.1 Förslaget till lag om ändring i miljöbalken

29 kap. 9 §

Paragrafen innehåller straffbestämmelser för överträdelser av vissa EU-förordningar och föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av miljöbalken.

Ändringen innebär att punkt 15 utgår.

Övervägandena finns i avsnitt 14.

17.2 Förslaget till förordning om ändring i avfallsförordningen (2011:927)

1 §

Paragrafen innehåller en upplysning om förordningens innehåll och om med stöd av vilket bemyndigande olika paragrafer har meddelats.

En ändring görs i andra stycket med anledning av de bestämmelser som läggs till.

10 §

För att underlätta läsningen av förordningen anges i paragrafen kortformer för de EU-rättsakter som nämns i förordningen. Kortformerna förklaras med rättsakternas fullständiga beteckningar.

En ändring görs som innebär att Europaparlamentets och rådets förordning nr 2150/2002 av den 25 november 2002 om avfallsstatistik (avfallsstatistikförordningen) läggs till. Rättsakten nämns i 59 e och 71 b §§.

54 g §

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om skyldighet för den som från Sverige transporterar avfall att lämna uppgifter om kommunalt avfall och sådant icke-farligt bygg- och rivningsavfall som består av annat än naturligt förekommande material som omfattas av avfallstyp 17 05 04 i bilaga 4. Den genomför delvis artikel 37.1 i avfallsdirektivet.

Skyldigheten att lämna uppgifter enligt *första stycket* gäller den som från Sverige transporterar avfallet i fråga. I promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet föreslås att det i 3 § ska anges vad som avses med icke-farligt avfall, att det i 15 kap. 3 § miljöbalken ska anges vad som är kommunalt avfall och att det i 15 kap. 8 § miljöbalken ska anges vad som avses med bygg- och rivningsavfall. Avfallstyp 17 05 04 i bilaga 4 är jord och sten som inte ska anses vara farligt avfall på grund av att det innehåller farliga ämnen.

Uppgifter om mängder ska enligt *andra stycket* anges i vikt och avse föregående kalenderår. Naturvårdsverket får enligt 59 f § meddela föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas och hur uppgifterna ska lämnas. Sådana föreskrifter kan t.ex. innebära att det ska specificeras vilken typ av avfall som har transporterats.

Av *tredje stycket* framgår att skyldigheten inte gäller avfall som omfattas av förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar, förordningen (2005:220) om retursystem för plastflaskor och metallburkar eller förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning.

Övervägandena finns i avsnitt 5 och 6.

59 b §

Paragrafen, som är ny, innehåller en skyldighet för kommunen att senast den 30 juni lämna uppgifter till Naturvårdsverket om kommunalt avfall

Kommunen ska lämna uppgifter dels om den mängd kommunalt avfall som kommunen själv har samlat in (*punkt 1*), dels om den mängd som har

rapporterats till kommunen av yrkesmässiga insamlare och avfall som rapporterats av avfallsproducenter som har gjort ett frival och själva behandlat eller transporterat bort avfallet (*punkt 2*). Uppgifterna ska avse föregående kalenderår. Paragrafen genomför delvis artikel 37 i avfallsdirektivet.

Skyldigheten omfattar inte kommunalt avfall som kommunen har lämnats till ett insamlingssystem enligt förordningen om producentansvar för elutrustning.

Övervägandena finns i avsnitt 6.

59 c §

Paragrafen, som är ny, innehåller en skyldighet för den som yrkesmässigt samlar in kommunalt avfall att senast den 31 mars varje år lämna uppgifter till kommunen om den mängd kommunalt avfall som har samlats in i kommunen. Paragrafen genomför delvis artikel 37 i avfallsdirektivet.

Skyldigheten gäller såväl de yrkesmässiga insamlare som kommunen anlitar för insamling av kommunalt avfall som de yrkesmässiga insamlare som verksamheter som har gjort ett frival anlitar för borttransport av sitt kommunala avfall. Bestämmelser om frival har förslagits i promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet. Frivalet innebär att en yrkesmässig verksamhet kan välja att själv hantera sitt kommunala avfall efter att ha gjort en anmälan till kommunen.

De uppgifter som ska lämnas ska omfatta mängden avfall som har samlats in under föregående kalenderår. Skyldigheten gäller inte kommunalt avfall som omfattas av förordningen om producentansvar för förpackningar, förordningen om producentansvar för returpapper, förordningen om retursystem för plastflaskor och metallburkar eller förordningen om producentansvar för elutrustning.

Övervägandena finns i avsnitt 6.

59 d §

Paragrafen, som är ny, innehåller en skyldighet för den som producerar kommunalt avfall som omfattas av ett frival att senast den 31 mars varje år lämna uppgifter till kommunen om den mängd kommunalt avfall som verksamhetsutövaren själv har behandlat eller transporterat för behandling eller annan hantering. Paragrafen genomför delvis artikel 37 i avfallsdirektivet.

Bestämmelser om frival har förslagits i promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet. Frivalet innebär att en yrkesmässig verksamhet kan välja att själv hantera sitt kommunala avfall efter att ha gjort en anmälan till kommunen.

Det krävs tillstånd eller anmälan enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) för att få behandla avfall. En verksamhetsutövare som har gjort ett frival får därför bara behandla kommunalt avfall om verksamhetsutövaren har tillstånd eller har anmält verksamheten och ska i dessa fall rapportera mängden behandlat kommunalt avfall till kommunen. Om en verksamhetsutövare som har gjort ett frival själv transporterar bort avfall för behandling ska även den mängden avfall rapporteras till kommunen.

Skyldigheten gäller inte kommunalt avfall som omfattas av förordningen om producentansvar för förpackningar, förordningen om producent-

ansvar för returpapper, förordningen om retursystem för plastflaskor och metallburkar eller förordningen om producentansvar för elutrustning.

59 e §

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om skyldighet för de som vidtar avfallsförebyggande åtgärder och de som producerar eller på annat sätt hanterar avfall att på Naturvårdsverkets begäran lämna vissa uppgifter till myndigheten.

Vad som avses med avfallsförebyggande åtgärder anges i 15 kap. 2 § miljöbalken. I promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet föreslås att det i 15 kap. 4 § ska anges vad som avses med avfallsproducent. Förklaringen av avfallsproducent är av betydelse för vad som avses med att producera avfall. Vad som avses med att hantera avfall anges i 15 kap. 5 § miljöbalken.

Uppgifterna kan t.ex. inhämtas genom enkäter eller e-blanketter. När Naturvårdsverket hämtar in uppgifter ska myndigheten följa bestämmelserna i förordningen om statliga myndighets inhämtande av uppgifter från näringsidkare och kommuner.

Övervägandena finns i avsnitt 4.

59 f §

Paragrafen, som är ny, innehåller ett bemyndigande för Naturvårdsverket att meddela föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas enligt 54 g och 59 b–59 d §§ och om hur uppgifterna ska lämnas. Paragrafen genomför delvis artikel 37.2 i avfallsdirektivet.

Övervägandena finns i avsnitten 4 och 5.

71 b §

Paragrafen innehåller bestämmelser om att Naturvårdsverket ska rapportera till kommissionen i enlighet med artikel 37 i avfallsdirektivet och till kommissionen (Eurostat) i enlighet med avfallsstatistikförordningen.

Övervägandena finns i avsnitt 4.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

I *punkt 1* anges att förordningen träder i kraft den 5 juli 2020.

Punkt 2 innebär att rapporteringsskyldigheten för bygg- och rivningsavfall som transporterats från Sverige (54 g §) ska ske första gången år 2022 och avse avfall som har transporterats eller exporterats år 2021. *Punkt 3* innebär att den nya rapporteringen avseende kommunalt avfall ska ske första gången år 2022 och avse uppgifter för år 2021.

17.3 Förslaget till förordning om upphävande av förordningen (2000:208) om producentansvar för glödlampor och vissa belysningsarmaturer

Förordningen upphävs. Övervägandena finns i avsnitt 13.

Övergångsbestämmelser

Punkt 1 innebär att producentens skyldighet att ta hand om glödlampor när de har blivit avfall ska gälla glödlampor som lämnas till en producent före utgången av december 2022.

Punkt 2 innebär att producentens skyldighet att lämna de upplysningar om innehållet i glödlampor som från miljö- och hälsosynpunkt behövs för att underlätta viss förbehandling av glödlamporna när de har blivit avfall fortsatt ska gälla för upplysningar som begärs före utgången av december 2022.

Punkt 3 innebär att skyldigheten för en producent att lämna de uppgifter till Naturvårdsverket som behövs för att verket ska kunna kontrollera att producenten fullgör sina uppgifter enligt förordningen fortsatt ska gälla för uppgifter fram till och med utgången av december 2022.

17.4 Förslaget till förordning om ändring i förordningen (2005:220) om retursystem för plastflaskor och metallburkar

1 §

I paragrafen regleras vad som avses med olika termer och uttryck som används i förordningen.

Ett tillägg görs som innebär att det anges vad som avses med förpackningsavfall.

Övervägandena finns i avsnitt 8.

10 a §

Paragrafen, som är ny, innehåller en bestämmelse om en skyldighet för den som driver ett retursystem att årligen lämna uppgifter till Naturvårdsverket. Den genomför delvis artikel 12.3a i förpackningsdirektivet.

Paragrafen motsvarar delvis punkt 13 i övergångsbestämmelserna till förpackningsförordningen och 31 § i den upphävda förordningen (2006:1273) om producentansvar för förpackningar. I 62 § förordningen om producentansvar för förpackningar (se avsnitt 8) finns en motsvarande bestämmelse för insamlingssystem enligt den förordningen.

Vad som avses med förpackningsavfall anges i 1 §. Vad som avses med att samla in avfall anges i 15 kap. 7 § miljöbalken. Vad som avses med behandla avfall anges i 15 kap. 6 § miljöbalken. Vad som avses med materialåtervinna avfall och återvinna avfall anges i 15 kap. 6 § miljöbalken.

Övervägandena finns i avsnitt 8.

12 a §

Paragrafen, som är ny, innehåller ett bemyndigande för Naturvårdsverket att meddela föreskrifter om de uppgifter som ska lämnas enligt 10 a § och om hur uppgifterna ska lämnas. Paragrafen genomför delvis artikel 12.3a i förpackningsdirektivet.

Övervägandena finns i avsnitten 8.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Punkt 1 innebär att förordningen träder i kraft den 5 juli 2020.

Punkt 2 innebär att bestämmelsen i 10 a § om att den som driver ett retursystem ska lämna uppgifter till Naturvårdsverket ska tillämpas första gången i fråga om uppgifter som avser kalenderåret 2021.

17.5 Förslaget till förordning om ändring i förordningen (2007:185) om producentansvar för bilar

14 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om att Naturvårdsverket ska rapportera vissa uppgifter till kommissionen. Paragrafen genomför artikel 9 i direktivet om uttjänata bilar.

En ändring görs som innebär att Naturvårdsverket ska fullgöra de uppgifter i fråga om rapportering till kommissionen som framgår av artikel 9 i direktivet om uttjänata bilar i stället för artikel 9.1.

Övervägandena finns i avsnitt 10.

17 §

Paragrafen innehåller ett bemyndigande för Naturvårdsverket att meddela föreskrifter.

Ett tillägg görs som innebär att Naturvårdsverket får meddela föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas till Naturvårdsverket enligt 13 §.

Övervägandena finns i avsnitt 10.

17.6 Förslaget till förordning om ändring i förordningen (2008:834) om producentansvar för batterier

29 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om skyldighet för Naturvårdsverket att fullgöra de uppgifter i fråga om rapportering till kommissionen som framgår av batteridirektivet.

En ändring görs som innebär att skyldigheten att rapportera inte längre omfattar artikel 22 i batteridirektivet.

Övervägandena finns i avsnitt 12.

17.7 Förslaget till förordning om ändring i förordningen (2012:259) om miljöstraffavgifter

11 kap.

8 b §

Paragrafen, som är ny, innebär att det införs en miljöstraffavgift i fråga om skyldigheten enligt 53 § avfallsförordningen för den som lämnar avfall, som har hanterats i en yrkesmässig verksamhet eller producerats i eller i samband med en sådan verksamhet, att inte lämna avfallet för behandling eller annan hantering till någon som inte har gjort de anmälningar eller har de tillstånd som krävs för hanteringen. Paragrafen genomför artikel 36 i avfallsdirektivet.

Miljöstraffavgiften omfattar lämnande av avfall, som har hanterats i en yrkesmässig verksamhet eller producerats i eller i samband med en sådan verksamhet, för transport, behandling eller annan hantering när avfall lämnas till någon annan än kommunen eller den som kommunen har anlitat. Vid en överträdelse av skyldigheten ska en miljöstraffavgift betalas med 30 000 kronor.

Övervägandena finns i avsnitt 14.

8 c §

Paragrafen, som är ny, innebär att det införs en miljöstraffavgift i fråga om skyldigheten enligt 57 a §¹ avfallsförordningen, för den som enligt 54–54 e §§ avfallsförordningen ska anteckna uppgifter, att lämna uppgifterna till Naturvårdsverkets avfallsregister i rätt tid. För en överträdelse av denna skyldighet ska en miljöstraffavgift betalas med 5 000 kronor. Enligt 58 §² avfallsförordningen gäller skyldigheten enligt 57 a § inte uppgifter som är av betydelse för Sveriges säkerhet enligt säkerhetsskyddslagen.

Paragrafen genomför artikel 36 i avfallsdirektivet.

Övervägandena finns i avsnitt 14.

8 d §

Paragrafen, som är ny, innebär att det införs en miljöstraffavgift i fråga om skyldigheten för den som yrkesmässigt samlar in kommunalt avfall i en kommun att, enligt 59 c § avfallsförordningen, senast den 31 mars varje år lämna uppgifter till kommunen om den mängd sådant avfall som insamlaren har samlats in under föregående kalenderår. Paragrafen genomför artikel 36 i avfallsdirektivet.

För en överträdelse av 59 c § genom att vara försenad med att lämna in uppgifterna till kommunen ska en miljöstraffavgift betalas med 10 000 kronor. Skyldigheten att lämna uppgifter gäller inte avfall som omfattas av

¹ I lydelse enligt Naturvårdsverkets redovisning Rättsliga förutsättningar för en ändamålsenlig avfallsstatistik och en digital lösning för spårbarhet av farligt avfall (M2019/01776/R).

² I lydelse enligt Naturvårdsverkets redovisning Rättsliga förutsättningar för en ändamålsenlig avfallsstatistik och en digital lösning för spårbarhet av farligt avfall (M2019/01776/R).

förordningen om producentansvar för förpackningar, förordningen om producentansvar för returpapper, förordningen om retursystem för plastflaskor och metallburkar eller avfall som har lämnats till ett insamlings-system enligt förordningen om producentansvar för elutrustning.

Övervägandena finns i avsnitt 14.

8 e §

Paragrafen, som är ny, innebär att det införs en miljöstraffavgift i fråga om skyldigheten för den som producerar kommunalt avfall som omfattas av ett frivilligt, enligt 59 d § avfallsförordningen, senast den 31 mars varje år lämna uppgifter till kommunen om den mängd sådant avfall som verksamhetsutövaren under föregående kalenderår själv har behandlat, eller transporterat bort för behandling eller annan hantering. Paragrafen genomför artikel 36 i avfallsdirektivet.

För en överträdelse av 59 d § genom att vara försenad med att lämna in uppgifterna till kommunen ska en miljöstraffavgift betalas med 10 000 kronor. Skyldigheten att lämna uppgifter gäller inte avfall som omfattas av förordningen om producentansvar för förpackningar, förordningen om producentansvar för returpapper, förordningen om retursystem för plastflaskor och metallburkar eller avfall som har lämnats till ett insamlings-system enligt förordningen om producentansvar för elutrustning.

Övervägandena finns i avsnitt 14.

10 §

Paragrafen reglerar överträdelser av förbudet att deponera utsorterat brännbart avfall enligt förordningen om deponering av avfall.

Hänvisningen till 9 § förordningen om deponering av avfall ändras, eftersom bestämmelsen i promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet föreslås flyttas. Detta innebär ingen ändring i sak.

Övervägandena finns i avsnitt 14.

11 §

Paragrafen reglerar överträdelser av förbudet att deponera organiskt avfall enligt förordningen om deponering av avfall.

Hänvisningen till 10 § förordningen om deponering av avfall ändras, eftersom bestämmelsen i promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet föreslås flyttas. Detta innebär ingen ändring i sak.

Övervägandena finns i avsnitt 14.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Ikraftträdandebestämmelsen innebär att förordningen träder i kraft den 1 januari 2021 i fråga om 11 kap. 8 c §, den 1 januari 2022 i fråga om 11 kap. 8 d och e §§ och i övrigt den 5 juli 2020.

Övervägandena finns i avsnitt 14.

17.8 Förslaget till förordning om ändring i förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning

2 §

I paragrafen anges med stöd av vilka bemyndiganden som bestämmelserna i förordningen har meddelats. Bestämmelsen ändras med anledning av att nya paragrafer införs i förordningen.

56 §

I paragrafen anges vad den som driver ett insamlingssystem ska göra under driften av verksamheten.

Bestämmelsen i nuvarande första stycket 4 förs över till den nya 61 b §. Bestämmelserna i nuvarande första stycket 5 och andra stycket förs över till den nya 61 a §. Genom dessa ändringar renodlas paragrafen till att omfatta de skyldigheter som ett insamlingssystem har löpande under driften.

Övervägandena finns i avsnitt 9.

61 a §

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om vad insamlingssystemens årliga rapportering till Naturvårdsverket ska innehålla.

Bestämmelsen i *första stycket 1* motsvarar nuvarande 56 § första stycket 5 a. Det görs ingen ändring i sak.

Bestämmelsen i *första stycket 2* motsvarar nuvarande 56 § första stycket 5 b. Det görs ingen ändring i sak.

Bestämmelsen i *första stycket 3* motsvarar nuvarande 56 § första stycket 5 c. Bestämmelsen ändras på så sätt att det är den mängd konsumentelavfall som transporteras till ett annat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) som ska rapporteras.

Bestämmelsen i *första stycket 4* motsvarar nuvarande 56 § första stycket 5 d. Den ändring som görs är att rapporteringen ska avse transporter till ett land utanför EES i stället för utanför EU.

Andra stycket motsvarar tidigare 56 § andra stycket. I bestämmelsen uppdateras en hänvisning.

I *tredje stycket* anges att uppgifterna enligt första stycket 1 ska specificeras i den mängd som har samlats in i respektive kommun. Kravet att specificera mängderna insamlat konsumentelavfall per kommun är nytt.

Övervägandena finns i avsnitt 9.

61 b §

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om att insamlingssystemen årligen ska lämna uppgifter till Naturvårdsverket om med vilka producenter och producentrepresentanter som avtal om åtagande av elavfall enligt 40 § har träffats. Den motsvarar i tidigare 56 § första stycket 4.

Övervägandena finns i avsnitt 9.

63 §

Paragrafen reglerar producenters rapporteringsskyldighet för annat elavfall än konsumentelavfall. Ändringen innebär att en hänvisning uppdateras.

65 §

Paragrafen innehåller bestämmelse om det register som Naturvårdsverket årligen ska sammanställa om producenter och avfallshantering. Paragrafen genomför delvis artikel 16 och Bilaga X i direktiv 2012/19/EU.

Ändringen i *första stycket 5* innebär att det i registret även ska finnas information om den mängd elavfall som har bortskaffats.

I *andra stycket*, som är nytt, införs ett förtydligande om att uppgifterna enligt första stycket ska avse avfallets vikt och ska specificeras utifrån de avfallskategorier som anges i 21 §.

Övervägandena finns i avsnitt 9.

71 §

Paragrafen innehåller en bestämmelse om Naturvårdsverkets rapporteringsskyldighet till kommissionen. Den genomför delvis artikel 16 i direktiv 2012/19/EU.

En ändring görs genom att hänvisningen till artikel 16.5 i direktiv 2012/19/EU ersätts av en hänvisning till artikel 16. Ändringen görs med anledning av att artikel 16.5 upphävts och ersatts av en ny artikel (artikel 16.6). Enligt den artikeln ska rapporteringen ske årsvis och inte vart tredje år som tidigare. Dessutom ska en kvalitetskontrollrapport följa uppgifterna (artikel 16.7). Uppgifterna ska lämnas elektroniskt senast 18 månader efter utgången av rapporteringsåret.

Övervägandena finns i avsnitt 9.

17.9 Förslaget till förordning om ändring i förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar

2 §

I paragrafen anges med stöd av vilka bemyndiganden som bestämmelserna i förordningen har meddelats.

Paragrafen uppdateras med anledning av de ändringar som görs i förordningen.

62 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om de uppgifter som den som driver ett insamlingssystem ska lämna till Naturvårdsverket. Den genomför delvis artikel 12.3a i förpackningsdirektivet.

Det görs en ändring i *punkt 2 a* som innebär att uppgifterna ska avse mängden förpackningsavfall som både har samlats in och behandlats i Sverige.

Det görs ett tillägg till *punkt 2 b* som innebär att uppgift även ska lämnas om den mängd av det förpackningsavfall som behandlats i Sverige som har samlats in utanför Sverige. Vad som avses med att samla in avfall anges i 15 kap. 7 § miljöbalken.

Det införs en ny *punkt 2 c* som innebär att uppgifterna om mängden avfall som samlats in ska specificeras i uppgifter för respektive kommun.

Det görs en ändring i *punkt 2 d* som innebär att uppgift ska lämnas om förpackningsavfall som skickats till ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och om hur detta avfall har behandlats. Det görs även en ändring i *punkt 2 e* som innebär att uppgift ska lämnas om den mängd förpackningsavfall som exporterats från Sverige till ett land utanför EES. Punkterna motsvarar delvis den nuvarande punkten c där uppgift ska lämnas om den mängd förpackningsavfall som transporterats till ett annat land för behandling. Ändringen innebär att det av redovisningen ska framgå hur mycket förpackningsavfall som har skickats till ett annat land inom EES och hur mycket som har exporterats från EES.

Det görs en ändring i *punkt 3* som innebär att skyldigheten att lämna uppgifter även omfattar uppgifter som ska finnas i den databas om förpackningar och förpackningsavfall som enligt förslag i promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet ska finnas enligt 74 a §. Uppgifterna som ska finnas i databasen ska rapporteras i enlighet med föreskrifter som Naturvårdsverket beslutat med stöd av 79 §. Uppgifterna behöver endast lämnas om föreskrifter har meddelats.

Det görs ett tillägg i *andra stycket* som innebär att uppgifterna enligt första stycket 2 ska specificeras i förpackningsmaterial. Det görs även ett tillägg som innebär att uppgifterna ska specificeras i hur mycket som har energiåtervunnits.

Övervägandena finns i avsnitt 8.

73 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om krav på producenter att årligen lämna en rapport till Naturvårdsverket. Paragrafen genomför delvis artikel 12.3a i förpackningsdirektivet.

Ett tillägg görs i *andra stycket* som innebär att rapporten ska innehålla uppgift om hur stor mängd av de förpackningar som producenten har tillhandahållit eller släppt ut på den svenska marknaden som är konsumentförpackningar, återanvändbara förpackningar och återanvändbara konsumentförpackningar. Vad som avses med konsumentförpackningar framgår av 7 § 1 b. Vad som avses med släppa ut en förpackning på den svenska marknaden framgår av 10 §. I promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet föreslås att det i 10 § ska anges vad som avses med återanvändbar förpackning i denna förordning.

Ett tillägg görs i *tredje stycket* som innebär att uppgifter om mängder ska specificeras i förpackningsmaterial.

Övervägandena finns i avsnitt 8.

74 b §

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om att producenter och de som yrkesmässigt driver system för återanvändning av förpackningar på

Naturvårdsverkets begäran ska lämna de uppgifter som myndigheten behöver för att rapportera i enlighet med förpackningsdirektivet.

Producenter och de som yrkesmässigt driver system för återanvändning av förpackningar är t.ex. skyldiga att svara på e-blanketter från Naturvårdsverket. Vad som avses med producent anges i 8 §. Vad som avses med system för återanvändning av förpackningar anges i 10 § (i enlighet med förslag i promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet). I förordningen om statliga myndighets inhämtande av uppgifter från näringsidkare och kommuner finns bestämmelser inhämtande av uppgifter. Övervägandena finns i avsnitt 8.

79 §

Paragrafen innehåller bemyndiganden för Naturvårdsverket att meddela föreskrifter vilka uppgifter som ska lämnas till verket enligt förordningen, skyldighet att lämna andra uppgifter som behövs för att uppfylla skyldigheter i enlighet med förpackningsdirektivet, om hur uppgifterna ska lämnas och om verkställigheten av förordningen. Paragrafen genomför delvis artikel 12.2 och 12.3a i förpackningsdirektivet.

Det införs en punktlista i paragrafen. Ett tillägg görs genom *punkt 1* som innebär att Naturvårdsverket får meddela föreskrifter om de uppgifter som ska lämnas av de som driver insamlingssystem enligt 62 §, av de som samlar in förpackningsavfall enligt 68 § och av producenter enligt 73 §. Bemyndigandet ger Naturvårdsverket möjlighet att meddela mer detaljerade bestämmelser om de uppgifter som ska lämnas till verket. Föreskrifter kan meddelas både om uppgifter som behövs för att uppfylla skyldigheter enligt förpackningsdirektivet och uppgifter som behövs för tillsyn eller nationell statistik.

Det görs även ett tillägg genom *punkt 2* som innebär att Naturvårdsverket får meddela föreskrifter om skyldighet att lämna uppgifter om avfall, avfallshantering och avfallsförebyggande åtgärder som behövs för att uppfylla skyldigheter i enlighet med förpackningsdirektivet. Sådana föreskrifter kan även gälla andra aktörer än de som avses i punkt 1. Skyldigheterna i förpackningsdirektivet kan avse uppgifter som ska rapporteras till kommissionen och uppgifter som ska finnas i den databas som avses i 74 a § (i enlighet med förslag i promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet).

Ett tillägg görs genom *punkt 3* som innebär att Naturvårdsverket får meddela föreskrifter om hur uppgifterna ska lämnas.

Punkt 4 motsvarar det nuvarande bemyndigandet.

Övervägandena finns i avsnitt 8.

17.10 Förslaget till förordning om ändring i förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar

74 b §

Paragrafen innehåller bestämmelser om skyldighet för producenter, de som driver ett insamlingssystem och de som yrkesmässigt driver system

för återanvändning att på Naturvårdsverkets begäran lämna de uppgifter som myndigheten behöver för att rapportera i enlighet med förpackningsdirektivet.

Ett tillägg görs som innebär att skyldigheten att lämna uppgifter även ska omfatta de som driver ett insamlingssystem.

Övervägandena finns i avsnitt 8.

17.11 Förslaget till förordning om ändring i förordningen (2018:1463) om producentansvar för returpapper

27 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om de uppgifter som den som driver ett insamlingssystem ska lämna till Naturvårdsverket.

Det görs en ändring i *punkt 2 a* som innebär att uppgifterna om mängden avfall som samlats in ska specificeras i uppgifter för respektive kommun.

Övervägandena finns i avsnitt 8.

17.12 Förslaget till förordning om ändring i förordningen (2018:1467) om ändring i förordningen (2012:259) om miljöskattavgifter

11 kap.

19 §

Paragrafen reglerar överträdelser av skyldigheten för den som samlar in utsorterat förpackningsavfall enligt 68 § 1 b eller i egenskap av producent rapporterar om förpackningar enligt 73 § förordningen om producentansvar för förpackningar att inom föreskriven tid lämna in uppgifter till Naturvårdsverket.

En ändring görs som innebär att bestämmelsen inte längre omfattar överträdelse av skyldigheten för ett insamlingssystem att rapportera uppgifter enligt 62 § förordningen om producentansvar för förpackningar.

Övervägandena finns i avsnitt 14.

20 §

Paragrafen reglerar överträdelser av skyldigheten för den som samlar in utsorterat returpapper enligt 32 § 1 b eller i egenskap av producent rapporterar uppgifter om tidningspapper och tidningar enligt 37 § förordningen om producentansvar för returpapper att inom föreskriven tid lämna in uppgifter till Naturvårdsverket.

En ändring görs som innebär att bestämmelsen inte längre omfattar överträdelse av skyldigheten för ett insamlingssystem att rapportera uppgifter enligt 27 § förordningen om producentansvar för returpapper.

Övervägandena finns i avsnitt 14.